

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. SZOMBAT, december 31.

360. szám

Telefon: Kladóhivatal 8-58 Szerkesztőség 8-10, 8-52, 370.

Meglátogat mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Elfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szubotica

Zmaj Jovina trg. 3. (Minerva palota)

A tőkekötelessége

Ezek a napok már a kontempláció napjai. Készülnek már a nagy mérleg, a törekvéseknek és eredményeknek számadásai. Az év utolsó napjaiban az emberi tevékenység mindig szintetikus. Ez az összefoglalások ideje, ilyenkor állítják össze a mérleget a multra s a horoszkópot ilyenkor állítják fel a jövőre.

Talán ez a csendes mélabu vezetett *Snowdent*, a volt angol pénzügyminisztert is, amikor összeállította azoknak a cselekedeteknek listáját, amelyekkel a világ legnagyobb pénzintézete, az angol bank a világpolitikát, sőt a világtörténelmet irányította. Ez az összefoglalás csak a legközelebbi múlt teljesítményeire vonatkozik, szinte csak *stichproba*-ként hat s mégis megállít és elmélyedésre készítet.

Az angol bank érdeme a Németországnak nyújtott nemzetközi kölcsön. Ez a kölcsön tette lehetővé a márka stabilizálását s a márka stabilizálása állította talpra Németországot s vele Középeurópa gazdasági életét. Az angol bank tette lehetővé a Dawes-tervezet végrehajtását. Ennek a tervezetnek végrehajtása szánálta Németország gazdasági helyzetét, ez teremtette meg a gazdasági kapcsolatokat a győzők és legyőzöttek között, ez élesztette fel újra a nemzetközi érintkezést s teremtette meg Németország és Franciaország között a békülékenységet szellemét. Ez a tervezet jelölte ki azokat az utakat, melyek később Lokarnóhoz és Thoiryhoz vezettek s melyeknek révén az európai politika irányzatává vált.

Az angol bank mentette meg Ausztriát is az összeomlástól, a bolsevista veszedelemtől, amikor a gazdasági összeomlás legfenyegetőbb napjaiban kibocsátotta az osztrák szanalási kölcsön feltételeit. Az angol bank tette lehetővé Magyarország gazdasági talpraállítását is, amikor a népszövetségi kölcsönre olyankor, amikor minden elkésett nap az egész akciót kudarcra fenyegette, négy millió font előleget nyújtott. Hasonló segítséget kapott az angol banktól Görögország is. Az angol bank intervenciója szilárdította meg a belga frank árfolyamát, az angol bank részvétele biztosította a lengyel újjépítési kölcsön sikerét is.

Ez a felsorolás nyilvánvalóan nem teljes mert csak azokat a pénzügyi tranzakciókat említi fel, melyeknek sikere, vagy bukása a világtörténelem eseményeit a legközvetlenebbül befolyásolta. Ezekkel a hitelemveletekkel az angol bank a világtörténelem irányítója lett.

Nem kell arra gondolni, hogy mindez a vállalkozás csupán altruisztikus tevékenység volt. A bank urai bizonyára font sterlingekben is megtalálják a vállalt kockázat ellenértékét. De azt sem szabad hinni, hogy mindez csak üzlet volt. Az angol bank urainak bizonyára volt közelebbi tervük is a tőkeelhelyezésre és nyereségbiztosításra. A görög menekülteknek nyújtott kölcsön, bármilyen kezességvállalás mellett folyósított is, bizonyára elhelyezhető lett volna kevésbé egyszerű célokra s szilárdabban fundált mellett is. Az angol bank urai azonban bizonyára érezték s ami ennél

több: kétségtelenül úgy *tuultk* is, hogy a tőke kötelessége ez a kötelesség sokkal inkább *materidlis*, mint *moridlis* tartalma. A renhez, a békéhez, a pénzügyi, gazdasági és politikai stabilizáltsághoz a tőkének sokkal nagyobb érdeke fűződik, mint a szegénységnek. A munkás ugyan beláthatta, hogy »nemcsak a bilincseit vesztheti el«, de elvesztheti munkaalalmát, kenyerét és otthonát is. De nem vesztheti el azt, amije nincs, nem vesztheti el a vagyonát. A vagyon védelme nemcsak rendőröknek és éjjeli őrnöknek tartását tanácsolja, de olyan politikának követését, olyan

kormányzati rendszer megvalósítását is, mely a tömegek elégedettségére van alapítva s mely a rendfenntartásához, a konszolidáció elmélyítéséhez, a létező állapotok konzerválásához a nép érdekét hozzáköti. *Lória* figyelmeztet arra, hogy az agrár és merkantil érdekek küzdelmének köszönhető a munkásosztály a szociálpolitika alkotásait. Mert az *agrárérdekeltség* harcoltak az *ipari* munkások jobb helyzetéért s az *ipartőke* képviselői a *földmunkások* helyzetének javítását sürgették mindig. Mert mások alkalmazzainak indulatát szívesen nye-

rik meg a mások zsebéből hozott áldozatokkal.

Az angol bank kormányzói belátják, hogy Európa nyugalma, a béke fenntartása, a lokarnói program valóra válása elsőrendű *üzleti érdeke* is a rájuk bízott világgazdaságnak. Csak a legnagyobb koncepciókhoz lehet ma méretezni a teendők sokaságát. Az angol bank nem elégedhetik meg azzal a tevékenységgel, hogy több kamatot szed, mint amennyit kifizet. Mert ha megelégednék, nem sokáig nem lenne senki, akinek tőle kell pénz s nem lenne senki, aki neki fizet.

Ellentétek Ausztria és Magyarország között Burgenland miatt

Az Arbeiter Zeitung élesen támadja Seipel kancellárt

Bécsből jelentik: A burgenlandi vita, amely csütörtökön a nemzeti tanácsban folyt le, péntekre áttérődött a sajtóra. Az *Arbeiter Zeitung*, a szociáldemokrata párt hivatalos lapja felveti azt a kérdést, hogy

ki mondott valótlanúságot: Seipel kancellár vagy Valkó magyar külügyminiszter.

Ha Valkó mondott igazat, akkor Seipel félrevezette az osztrák parlamentet és az egész közvéleményt és kérdés, hogy mi indította erre a kancellárt. Ha viszont Seipel igazat mondott november 25-ikén, akkor érthetetlen, hogy miért kellett tegnap letagadni. Ugy látszik, hogy

Seipel november 25-ikén nagyozott és ebben az esetben az osztrák törvényhozásnak felelősségre kell vonnia.

Ha igaz, amit Seipel 25-ikén mondott, akkor tegnapi beszédével

elfjászotta a jogot, hogy Ausztria ragaszkodhassék a magyar kormány formális ígéretéhez.

Az *Arbeiter Zeitung* cikke arra az ellentétre vonatkozik, amely Seipel november 25-iki és december 25-iki beszéde között fennáll. Seipel ugyanis az osztrák nemzeti tanács ülésén a következőket mondta:

»Teljesen nyugodtnak kell lenni Burgenland tekintetében. A mult év folya-

mán a magyar kormány formálisan biztosított bennünket arról, hogy az Ausztria és Magyarország közti határ kérdését véglegesen tisztázottnak tekinti, tehát hogyha egyébként Magyarország integritásáról van is szó, az egykori Magyarország e részére nem kell gondolni.«

Seipelnek ezt a nyilatkozatát annak idején Valkó magyar külügyminiszter erősen megcáfolta.

A nemzeti tanács csütörtöki ülésén Seipel már közel sem nyilatkozott olyan határozott hangon a magyar kormány ígéretéről, hanem csak annyit mondott, hogy az Ausztria és Magyarország között fennálló határ megbolygatása Európa békéjét fenyegetné.

Londont éhínség fenyegeti a hófuvásból származó forgalmi akadályok miatt

A hideg és a havazás tovább tart — Egyes szigetek teljesen elvannak zárva a külvilágtól

Hideg idő várható hófuvással

Európában a hideg tovább tart, de a hideg nem fokozódott, aminek az okát a meteorológiai intézetek abban látják, hogy a depresszió, amely a Földközi-tenger környékéről indult ki, közelebb jött. Pénteken Budapesten 4, Pécsen 5, Pozsonyban 7, Bécsben 8, Gráchan 3, Kassán, Varsóban 9, Prágában 12, Berlinben 7, Hamburgban 5, Párisban 1, Londonban 4, Stockholmban 5 fokot mutatott a hőmérő fagypontra alatta és csak Olaszországban volt a hőmérő mindenütt a fagypontra felett. Így Rómában 4, Messzi-

nában 1,1 fok meleg volt. Olaszország minden részéből egyébként nagy esőzéseket jelentenek.

Magyarországon és a Balkánon nagy havazások vannak,

amelyek a vasúti forgalomban mindenütt súlyos zavarokat idéznek elő.

A meteorológiai intézet időprognózisa szerint

széles hideg idő várható, főleg délen havazással és hófuvással, úgy hogy a rossz idő enyhülésére egyelőre nincs kilátás.

Londonban erős élelmiszerhiány észlelhető és már alig van élelmiszer.

Az üzletek nagyrésze péntek délelőtt teljesen kiürült és délután már csak a nagyobb üzletekben lehetett élelmiszert kapni sorban állás után.

A vidéken is mindenütt erős a havazás. A nagy hó eltörli az utakat és egyes helységek három-hat méter magas hófalakkal vannak eltorlaszolva a külvilágtól. A Kent grófságban több helységet repülőgépen látnak el élelemmel.

Folkestone és Moulagne között sikerült a hajóösszeköttetést helyreállítani, Wower és Calais közt azonban még szünetel a hajóforgalom. London és Páris között mind a tízenöt telefontonál elromlott, ugyanígy London és Zürich, valamint London és Basel között és csak Németországgal van Londonnak telefontonál összeköttetése.

Jégtorlaszokkal elzárt szigetek

Hamburgból jelentik: A jégtömegek ugyszólván teljesen elzárták az Észak-Fries szigeteket. A halóközlekedés a szí-

Egész Jugoszláviában hóviharak dühöngenek

Zagrebból jelentik: Az ország nyugati részeiben már napok óta erős hóviharak dühöng. A legkomolyabb a helyzet a Likában és Bosznia nyugati vidékein, ahol megszűnt minden forgalom, mert a vasutonalakat és utakat méteres hófömegek torlaszolták el. Vannak helyek Likában, ahová már hét hete nem érkezik posta.

A tengeren erős hó dühöng már napok óta és emiatt a postahajók nagy késéssel közlekednek, kevésbé védett kikötőket pedig egyáltalában nem közelíthetnek meg a hajók. Kisebb járművek

egyáltalán nem merészkednek ki a kikötőből, úgy hogy a szusaki kikötőben nagy helyszűke észlelhető, amely rendkívül megnehezíti a forgalmat. A szlovéniai Alpokban is hóvihar dühöng, a vasúti forgalom azonban zavartalanul bonyolódik le.

Repülőgéppel élelmezik Anglia több városát

Londonból jelentik: Az állandó havazás és az ennek folytán beállt forgalmi zavarok miatt

getekkel megszünt, sőt

egyes szigetek napok óta teljesen be vannak fagyva a jégtengerbe.

Ez a sorsa a Nord Strand szigetnek is. Pozsonynál ekrazitál robbantják a Duna jégtábláit Pozsonyból jelentik: Pozsonynál napok óta ekrazitál robbantják a Duna jégtábláit.

miután már a téli kikötőben lévő száz uszályt is az a veszély fenyegeti, hogy a jégtömegek össze roppantják. A robbantás azonban nem sok eredménnyel járt, mert a jég a legtöbb esetben hamarosan újból összetörölődik. A folytonos robbantások Pozsonyban egész háborús hangulatot teremtenek és a robbantások zaja távoli környékre is elhallatszik.

Vakmerő rablótámadás a román határ mellett

A támadók átszöktek Romániába

Vrsacról jelentik: Vakmerő rablótámadás történt a Vrsaccal szomszédos Vatin község határában a temesvári országon: három rabló megtámadta Popescu Vlăda gazdálkodót, leütötték és teljesen kifosztották.

Popescu Vlăda vutricai gazdálkodó kora hajnalban kocsin Vrsacra akart utazni. Alig ért ki a faluból és fordult be a kocsit a temesvári országra, egy hatalmas termetű férfi ugrott a kocsitól és elkapta a lovak gyepölőjét, a megrémült gazdára kiáltott:

— Áll!

Ebben a pillanatban még két ember ugrott elő az árokból hatalmas dorongokkal felszerelve és leütötték Popescut, aki eszméletlenül terült el a földön. Az utonállók átkutatták Popescu zsebeit, minden értéktárgyat elvettek tőle, majd felültek a kocsira és elhajtottak.

Három óra hosszat feküdt eszméletlenül állapotban Popescu az országon, amikor végre visszanyerte öntudatát és egy arra felé elhaladó szekérral bement az első községbe, ahol jelentést tett a csendőrségnek.

A vizsgálat azonnal megindult a vakmerő utonállók kézrekerítésére; telefonon értesítették a szomszédos csendőrségeket, a rablóknak azonban nyoma veszett. A három rabló valószínűleg Romániából jött át a határon és a rablótámadás elkövetői szekérral együtt azonnal visszaszöktek Romániába. Ezt a feltevést megerősíti az a tény is, hogy a rablógyilkosság kísérlet a határtól alig ötszáz lépésre történt.

A rablómerényletről értesítették a román határrendőrséget is.

A noviszadi demokrata párt kerületi gyűlése

Kijelölték a pártkon reszus delegátusait

Noviszadról jelentik: A demokrata párt járási szervezete csütörtökön az Elit-kávéházban ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a demokrata párt országos kongresszusára Paziutai Györgyöt (Glozsán) és Igics Vladát (Deszopotsvetiván) küldi ki. A járási szervező ülése után a kerületi bizottság tartott ülést dr. Nikolics Bránko elnöke alatt. Az ülésen dr. Ribár Iván és dr. Vulcanovics Ilija nemzetgyűlési képviselők is résztvettek. A kerületi bizottság a kongresszusra Bogdanovics Zsivorád Szavics Mirkó és Parabucki György tiszti plébánost küldte ki. A kiküldött helyettesül dr. Dimitrijevic Sándor pártelnököt, Mikics Imre és dr. Sztankovics Voja noviszadi tagokat jelölték ki. Dr. Ribár Iván és Vulcanovics Ilija tartották meg ezután képviselői beszámolójukat. Foglalkoztak a politikai helyzettel s hangsúlyozták, hogy az adóegységesítésről szóló törvényt mielőbb tető alá kell hozni. Ribár Iván dr. kijelentette, hogy Szpaho dr. pénzügyminiszterhelyettes a tamerini ipartestület beadványára elrendelte a tamerini harmadosztályú adókievétel revízióját, majd hangsúlyozta, hogy kilátás van arra, hogy a noviszadi és topolai járás adókievételét is revízió alá fogják venni.

Délután öt órakor dr. Kumanudi Kosz-

ta közoktatásügyi miniszter is megjelent a kerületi bizottság ülésén és egy-órás beszédben ismertette a politikai helyzetet. Beszét a demokrata párt egységéről és jövő tervéről. Dr. Nikolics Bránko elnök ezután bejelentette le-

mondását, de az ülésen jelenlévők felkérésére kijelentette, hogy a tisztújító közgyűlésig továbbra is intézni fogja a párt ügyeit. Csütörtökön este társasvacsora volt Kumanudi Koszta tiszteletére amelyen dr. Mitrovics Csedomir, beo-

gradí egyetem rektora, Seba Jan, beogradí csehszlovák követ, Ribár Iván dr. és Vulcanovics Ilija nemzetgyűlési képviselők is részt vettek. Kumanudi közoktatási miniszter csütörtökön éjjel utazott vissza Beogradba.

„Szerbia adélszlávok Piemontja“

Szubotics Dusán dr. igazságügyminiszter nyilatkozata az igazságügyi törvényjavaslatokról, a törvényegységesítésről és a preczsanszki frontról

Szubotics Dusán igazságügyminiszter pénteken Beogradból—Szuboticára érkezett, hogy résztvegyen a radikális párt kerületi konferenciáján. Utazása alatt szalonkocsijában fogadta a Bácsme gyei Napló munkatársát, aki előtt az aktuális kérdésekről a következőképpen nyilatkozott:

Az igazságügyminisztérium a törvényhozó bizottságnak a parlament összeülése után számos törvényjavaslatot adott át letárgyalás céljából. Jelenleg a bíráltról és a bírói fizetésekről szóló törvényjavaslat van olyan stádiumban hogy nemsokára a parlament plénuma elé kerülhet. A bíráltról szóló törvényjavaslat a Vajdaság bíráskodásában semmiféle változást nem fog előidézni. Változásokról csak akkor lesz szó, ha az új büntetőtörvénykönyv és a perrend valamint a polgári törvénykönyv és perrendtartás meg fog valósulni. Előkészítés alatt áll az új váltó- és csekk-törvény, amelyeket — minthogy semmiféle politikai kérdést nem érintenek — a parlamentben könnyen le lehet majd tárgyalni. A bíráltról szóló új törvényben Szerbiában életbeléptetjük a vajdasági

járásbíróságoknak megfelelő elsőfokú bíróságot, amellyel számos ügyet, amely Szerbiában a rendőrség illetékessége alá tartozik, bírói hatáskörbe utalunk át. A büntetőtörvénykönyv és a bünyvégi perrend letárgyalását a kormány még ebben az esztendőben szeretné elvégezni, hogy ez a törvény már 1929 április elsejére életbe léphessen.

— Az országnak elsőrendű érdeke hogy az egységes törvénykezést megvalósítsuk. Az egyesülés óta tíz esztendő múlt el és a törvények egységesítése még mindig nem történt meg.

A Bácsme gyei Napló munkatársra megkérdezte azután az igazságügyminisztert, hogy mi a véleménye arról a politikai akcióról, amely »preczsanszki front« néven ismeretes. Az igazságügyminiszter a kérdésre a következőképpen felelt:

— Ezt az akciót apró, jelentéktelen emberek csinálják, akik nem tekintenek az ország érdekeire és az egész nem egyéb, mint kis helyi nagyságok megnyilatkozása. Ezek az emberek nem ismerik fel azt az időt, amelyben élnek s hiányzik bennük minden kötelességérzet az ország érdekei iránt. Azonban az

ország népének egészséges vitalitása le fog számolni ezzel a pusztító akcióval. Azok, akik a preczsanszki frontot akarják megvalósítani, nem számolnak az ország gazdasági és politikai érdekeivel s rendkívül ártalmas munkát fejtenek ki. A preczsanszki front vezetőit apró személyi érdekek vezetik, ezek az emberek egyáltalán nem ismerik a népet és politikai sorsuk eleve meg van pecsételve. Ezek az urak ezzel az akcióval nem fognak semmiféle eredményt sem elérni.

— Akik ma Szerbia ellen csinálnak frontot, azok nem akarják elismerni azt a történelmi hivatást, amely Szerbiát az összes délszlávok Piemontjává teszi. Ezek a vezetők a tömegek hangulatával egyáltalán nem számolnak, mert nemcsak hogy nem ismerik a tömegek politikai ideáit, hanem azok gazdasági érdekei ellen dolgoznak, úgyhogy a tömegeknek az ilyen vezérekkel könnyű lesz leszámolniok. A preczsanszki front vezetői nem akarnak egyebet, mint miniszteri állásokat és azt akarják, hogy az állami igazgatást ismét a kezükbe kapják, hogy ott a nép érdekei ellen dolgozzanak.

Szubotics Dusán dr. igazságügyminiszter Szuboticán

Az igazságügyminiszter résztvett a radikális-párt szubotical kerületi bizottságának ülésén és fogadta a szubotical jogászegyesület küldöttségét

Helyreáll a szubotical radikális-párt egysége

Dr. Szubotics Dusán igazságügyminiszter, a szubotical kerület képviselője péntek délelőtt Bogdanovics Jován kabinetfőnök kíséretében Szuboticára érkezett. Az igazságügyminiszter Manojlovics Dusán főispánnal szállt meg.

Szubotics Dusán dr. résztvett a radikális párt kerületi konferenciáján, amely péntek délután ült össze a Bunyevacska Maticában. Az ülésen Miladinovics Radivoj dr. elnököt. Az ülésen csak a kerületi bizottság tagjai vettek részt. Miladinovics Radivoj dr. elnök üdvözölte az igazságügyminisztert, aki ezután beszámolóbeszédet tartott, ismertette a politikai helyzetet és azokat a feladatokat, amelyek a kormány maga elé tűzött.

Ezután hosszabb vita fejlődött ki a szubotical radikális párt belső kérdéseiről és — mint értesülünk — úgy határoztak, hogy a legközelebb újabb tanácskozássra ülnek össze, amelyen megvitatják a párt átszervezésének ügyét.

A Bácsme gyei Napló munkatársra előtt egy a Pasics-frakcióhoz tartozó vezetőpolitikus kijelentette, hogy a Pasics-frakció legközelebb egyesül a kormánytámogató radikális párttal és így a szubotical radikális párt egysége újból helyreáll.

Szubotics Dusán dr. igazságügyminiszter a kerületi konferencia után a főispáni hivatalba ment, ahol a jogászegyesület küldöttségét fogadta. A küldöttséget Manojlovics Jován dr. ügyvezető alelnök vezette és meleg szavakkal üdvözölte dr. Szubotics Dusánt. Majd Gyorgyevics Jován, a jogászegyesület főtitkára előadta, hogy az igazságszolgáltatás legfontosabb kérdése

a bírói fizetések rendezése. Rámutatott arra, hogy létszámapasztást is lehet keresztülvinni a bírói karban, mert, ha több lesz a bírák fizetése, többet is fognak dolgozni.

Az igazságügyminiszter válaszában rámutatott azokra a nehézségekre, amellyel

a kérdés megoldása jár. Kijelentette, hogy ő a bírói fizetések kérdését véglegesen rendezni akarja, de

a megoldás leküzdhetetlen anyagi nehézségekbe ütközött.

A képviselők sem személyi, sem tárgyi redukciónak nem akarnak beleegyezni, viszont új terheket sem engednek a népre róni, emellett ők is követelik a bírák anyagi helyzetének megjavítását. Ő az ügyet jóindulattal kezelte és amint az új adótörvény tető alá kerül, a törvény által nyújtott lehetőségek kihasználásával fogja rendezni az ügyet.

A második felszólaló Dimitrijevic Dragomir dr. ügyvéd volt, aki arról beszélt, hogy

mennyire akadályozza a bírák jogi munkáját, hogy a bévegyilletékek lerovását is nekik kell ellenőrizniük.

Az igazságügyminiszter válaszában kijelentette, hogy

ezen nem tud segíteni, mert ha ezt a munkát a bíráltról elveszik, pénzügyi tisztviselőket kellene felvenni, ami újabb terheket jelentene a népre. Különben Szerbiában már száz év óta ugyan és eddig nem voltak nehézségek.

Ezután Kellert Benő dr. ügyvéd szólalt fel és felkérte az igazságügyminisztert, hogy általános jogi és speciális szubotical érdekből adjon helyet Horgos község kérelmének, hogy Horgost igazságügyileg a szubotical járásbírószághoz csatolják. Dr. Kellert informálta az igazságügyminisztert a jogászegyesület memorandumáról, amit a pénzügyi törvény 69. szakaszával kapcsolatban terjesztettek fel.

Az igazságügyminiszter megígérte, hogy mind a két kérdést jóindulattal fogja kezelni.

Klunics Martin dr. vezetőjárásbíró felszólalásában az irodai segédszemélyzet és bírák számának növelését kérte, ami nélkül az igazságszolgáltatás kellő gyorsaságát nem lehet elérni.

Az igazságügyminiszter megígérte, hogy a költségvetés nyújtotta lehetőségek szerint igyekezni fog pótolni ezt a hiányt, de megjegyezte, hogy a bírák és magasabb tisztviselők, ha idealisták és kell, hogy azok legyenek.

nem fogják méltóságukon alul tartani, hogy a restancia feldolgozásában a kezelőszemélyzetnek segítségére legyenek.

Végül dr. Dianiant Ernő a jogászegyesület és a jogászság nevében megköszönte az igazságügyminiszternek, hogy elrendelte, hogy a törvénytervezeteket a szubotical jogászegyesületnek is megküldjék, aminek következtében az egyesület már kapott is több tervezetet és megkezdte azok tanulmányozását. Kérte az igazságügyminisztert, hogy a törvénytervezetek elkészítésénél minden jogterületről vegyenek a bizottságba szakértőket és a törvényeket hivatalos indokolással adják ki.

Az igazságügyminiszter válaszában kijelentette, hogy ez a kérdés is anyagi nehézségekbe ütközik.

Szubotics Dusán dr. igazságügyminiszter a küldöttség távozása után Manojlovics Dusán főispán lakására ment. Szombaton reggel az igazságügyminiszter Szentára, Kanizsára és Horgosra fog kiutazni, szombaton este újból visszatér Szuboticára és onnan vasárnap utazik vissza a fővárosba.

A KORZÓ
unalmassá válik
ÖNNEK
ha otthon van tőlünk jó
rádiója
Konrath D. D., Subotica

Revízió alá akarják venni a hadiadósságokat és a reparációkat

Amerikai terv a háborus adósságok és a német jóvátétel leszállítására

Newyorkból jelentik: A *Herald Tribune* című republikánus újság, melynek a washingtoni kormánnyal való szoros kapcsolatai közismertek, hosszabb cikket hoz a Dawes-terv és a hadiadósságok kérdéséről. Az egész cikk tulajdonképpen a probléma megoldására ad tervezetet és beavatott körök szerint a tervezet mögött vagy az államkincstár, vagy pedig maga Parker Gilbert reparációs ügyvivő áll, aki jelenleg Washingtonban időzik. A cikk a többek között ezeket írja:

Washingtonban egyre inkább növekszik az az érzés, hogy

közeledik az az időpont, amikor az Egyesült Államoknak járó szövetségi háborus adósságokat le kell szállítani és egyidejűleg a német reparációs kötelezettségeket is konszolidálni kell.

Ezeket a kérdéseket Parker Gilbert jelentése óta a hivatalos körök gondos megfontolás tárgyává tették. Lassanként a következő pontok kristályosodtak ki:

1. Németországnak ki kell jelentenie, hogy a szövetségesek a reparációs számla melyik részének kifizetését várhatják.
2. Miután Németország és a szövetségesek ebben az összefüggésben megegyeztek, pénzügyi műveleteket kell végrehajtani, hogy Németország számára megkönnyítsék az azonnali fizetést.
3. Miután ilyen módon Németország fizetéseit finanszírozták és megalapozták,

azoknak az összegeknek a revíziójára van szükség, amelyekben az Egyesült Államok és adósaik most megegyeznek.

A *Herald Tribune* szerint nem kétséges, hogy ez a rendezés a nemzetközi pénzügyi helyzet jelentékeny megjavulását vonja maga után, egyúttal pedig felsegíti a nemzetközi kereskedelmet és megkönnyíti a politikai kapcsolatokat is. Amerikát azért az áldozatért, amelyet ilyen módon kell hoznia, bőségesen kárpótolni fogja a külföldi piac jobb felvevő képessége. Senki sem tehet az ellen az Egyesült-Államokban kifogást, ha például Franciaország, amelynek ma, 62 évre megosztva, 5 milliárd dollárt kell fizetnie, ezt az összeget tőkésíteni fogja és nyomában megfizet érte másfélmillió dollárt.

Az Egyesült-Államok csak nyerhetnek ezzel az elintézésrel, mert értelmes ember nem bízhat egy 62 esztendőre megállapított fizetés realitásában. Amellett az azonnali fizetésnél egyáltalán nem kerülne annak az amerikai elvnek alkalmazására sor, amely szerint a reparációnak és az adósságoknak semmi közük egymáshoz. Ennek az elvnek gyakorlati értékéről különben sem táplálnak már Washingtonban illúziókat. A német reparációs tartozások megállapítása ellen a legnagyobb ellentállást a *Herald Tribune* szerint francia részről lehet várni. Azonban jól informált körök véleménye szerint a francia közvéleményt nagyon is hamar arra a jobb meggyőződésre lehet rábírni, hogy

a német fizetések megállapítása nemcsak Németországnak, hanem Franciaországnak és más államoknak is javára válnék.

A *Herald Tribune* is elismeri, hogy egy olyan konferencia, amely mindezeknek a problémáknak konszolidálását akarná elérni, a legnehezebb lenne valamennyi konferencia között, amelyet idáig tartottak.

Mint Rómából jelentik, a *Popolo d'Italia* hosszabb cikkben foglalkozik a reparáció kérdésével és megállapítja, hogy a reparációs bizottság 1921. évi határozatát, mely szerint Németországnak 132 millió aranymárkát kell fizetnie, nem lehet megmásként az összes szövetséges hatalmak hozzájárulása nélkül. A lap arra való utalással, hogy a szövetségesek Ame-

rikával szemben fennálló tartozásait Németország fizetési nélkül nem tudják teljesíteni, kijelenti, hogy

Olaszország közvéleményében nem fog ellenkezésre találni a német fizetések leszállítása.

ha ez nem rak súlyosabb terheket az olasz népre. Mindaddig azonban, amíg az amerikaiak a szövetségi adósságok teljes megtérítését követelik, a német reparációs kötelezettségek erős leszállításáról szó sem lehet és ebben a

tekintetben Németország nem adhatja át magát illúzióknak.

Éket a rádió, pedig ég a lámpa,
Hiába csavaro', nem jön meg a hangja,
Sziv'ed meg tehát, adunk egy jó 'cát,
Tegyel bele végig Kremenezky lámpát!

KONRATH D. D.
SUBOTICA

Bolgár komitácsit tartóztattak le a szuboticeai vasutállomáson

Beogradba akart utazni, hogy merényletet kövessen el Lázics Zsika közbiztonsági osztályfőnök vagy Tomics tábornok, csendőrfőparancsnok ellen

A *Vreme* pénteki számában érdekes tudósítást közöl egy állítólagos szuboticeai letartóztatásról. A *Vreme* a tudósításban a következőkben számol be:

»A szuboticeai határrendőrség a napokban letartóztatott egy bolgár komitácsit, akit a macedón szervezet központi bizottsága küldött Beogradba, hogy ott merényletet hajtson végre. A komitácsit abban a percben tartóztatták le, amikor a beogradi vonat indulásra készen állt a szuboticeai pályaudvaron. A határrendőrség főnöke a felszálló utasok között egy gyanús alakot vett észre, aki egy másodosztályú kocsiába akart beszállni. Egy

detektív igazolásra szólította fel, mire az idegen hátsó zsebéhez kapott. A detektív egy csendőr segítségével lefogta az utast, mert nyilvánvaló volt, hogy az idegen a hátsó zsebében levő revolvert akarta használni. A gyanús idegent a határrendőrségre kísérték, ahol megmozdították és revolvert találtak nála. Kihallgatása alkalmával kitént, hogy az idegen a macedón komitácsit tagja, amit be is ismert. A szuboticeai határrendőrség a komitácsit a beogradi Uprava Gradához szállította, ahol megindították a nyomozást.

A *Vreme* munkatársa úgy értesült, hogy a komitácsit a beogradi rendőrsé-

gen azt vallotta, hogy a macedón komitácsit szervezet megbízásából merényletet akart elkövetni Lázics Zsivojin, a belügyminisztérium közbiztonsági osztályfőnöke vagy Tomics generális, a csendőrség főparancsnoka ellen.

A bolgár komitácsit rendes utlevéllel érkezett egy társával Románián és Magyarországon keresztül, társa azonban megszökött és a rendőrség erőlyes nyomozást indított kézrekerítésére.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa érdeklődött az ügyben a szuboticeai határrendőrségen, ahol azonban minden felvilágosítást megtagadtak.

A Down a ködben eltévedt és kevés benzinnel indult a halálos repülőuttra

Grayson asszony apja lemondott minden reményről

Newyorkból jelentik: *Grayson* asszony és három repülőtársának sorsát teljes homály borítja. Valószínű, hogy a hálózó repülőgépek az Atlanti-óceán hullámsírijában lettek halálukra.

Az elveszettek fölkeresésére indult *Los Angeles* kormányozható léghajó eredménytelen kutatás után visszatért hangárjába *Lakehurstbe*. A mentő léghajó benzinkészletének megújítása után valószínűleg újból elindul kutatásútra, bár már mindenki belátja a vállalkozás kilátástalan voltát.

A *Zeppelin Sable* Islandtól keletre átvizsgálta az egész vízterületet, ahol a *Down* utolsó segélykérő rádiójelzését hallották. Miután most már hat napja múlt el annak, hogy az oceanrepülő el-

tűntek, így

minden remény eltűnt, hogy a *Down* utasait, ha netalán a tenger színére leszálltak volna, életben lehessen találni.

Mint Londonból jelentik, az angol távirati ügynökségek jelentése szerint a *Pough Cove*-i anglikán egyház rektora *Ujfundlandból* jelenti, hogy vasárnap reggel keleti irányban egy repülőgép szállt el *Pough Cove* fölött. A rektor mindjárt azt hitte, hogy az csak *Miss Grayson* repülőgépe lehet, amely, miután *Harborg Grace*-ben megpihent, most Anglia felé halad. Ugyanakkor az idő nagyon ködös volt.

Pough Cove *Ujfundland* keleti partján fekszik és ha a rektor megfigyelése valóban bizonyul, akkor a *Down* tragé-

diája teljes magyarázatot fel. Valószínű ugyanis, hogy

az oceanrepülő a nagy köd miatt átrepült *Ujfundland* fölött anélkül, hogy a felszínet észrevették volna.

Ez esetben tehát elestek attól a lehetőségtől, hogy az itteni repülőállomáson program szerint kiegészítsék benzinkészletüket s

keves hajtóanyaggal vágtak neki a nyitott óceán fölötti halálutnak.

Az *Indiana*-állambeli *Muncie*-ből érkező jelentés szerint *Grayson* asszony apja kijelentette, hogy nem reméli többé, hogy leányát visszontdíthassa. »Leányomat elhagyta jócskán, mely eddig mindig kísérte utjain» — mondotta könnybe lábadt szemmel.

A litvánok nem egyeznek meg Lengyelországgal Vilna visszaadása nélkül

A lengyel-litván konfliktus éle továbbra is fennáll

Varsóból jelentik: A *Kurir Warszawski* Kownóba kiküldött tudósítójának *Voldemaras* miniszterelnök hosszabb interjú adott. *Voldemaras* kijelentette, hogy a küszöbön álló lengyel-litván tárgyalások elé a legnagyobb optimizmussal tekint s reméli, hogy most már végleges megegyezésre kerül a sor. Mind ez azonban végeredményben Lengyelországtól és nem Litvántól függ.

A vilnai kérdés akutabb állapotba jutott, mint valaha. Ebben az ügyben Lengyelországnak kell megragadnia a kezdeményezést. Mindaddig, amíg ez a kérdés nincs rendezve, nem lehet a határforgalom felvételére gondolni, mert a mostani határ Litvánia előtt csak demarkációs vonalként szerepelhet.

Lengyelországnak most a népszövetségi tanács határozatainak értelmében konkrét javaslatokat kell tennie. Litvánia

igényei a vilnai területre jogilag megalapozottak és bennefoglatatnak az orosz-litván szerződésben is.

A litván miniszterelnök legújabb fejtegetései Varsóban nagyon pesszimistikus visszhangra találtak. A kormánypárti legionista lap, a *Pravda*, ezeket fűzi az interjúhoz:

— Ilyen körülmények között Litvániának az a készsége, hogy egy néhány tisztán technikai jellegű kérdésben tárgyalásokat ohajt folytatni velünk, csupán arra irányuló kísérlet, hogy a genfi fórumokat elámissa és elhitesse velük állítólagos békekészségét.

Lengyelország igenis mindenkor hallandó Litvániával tárgyalásokba bocsátkozni, kivéve a már érintett területi kérdéseket.

A kormánypárti *Epocha* most ismét újból abban reménykedik, hogy a litván ellenzéki pártok összefognak

és olyan irányban gyakorolnak nyomást *Voldemaras* kormányára, hogy nemzetközileg vállalt kötelezettségeit teljesítse.

A keresztény demokratáktól a szociáldemokratáig terjedő ellenzéki fronton ugyanis egységesen és tisztán látják azt, hogy *Voldemaras* Geniben messzemenő kötelezettségeket vállalt és az ellenzék azon az állásponton van, hogy ezeket a kötelezettségeket épen Litvánia jól fel-fogott érdekében teljesíteni is kell a kormánynak.

A lengyel lapok különben kownói információk szerint arról is írják, hogy *Voldemaras* a tárgyalásokat nem Lettország területén ohajtja folytatni.

mert fél a litván emigráció tevékenységétől. Ezért elsősorban Róma jön számításba, mint egy megfelelő semleges hely.

Meghalt Klepp Péter

Vasárnap déli előtt temetik az elhunyt református főesperest

A jugoszláviai reformátusoknak nagy gyászja van: meghalt Klepp Péter, az egyházmegye főesperese. A negyvenéves éves főpap munkaereje teljességében néhány hónappal ezelőtt megbetegedett s mire megállapították a baj okát, már nem lehetett rajta segíteni.

Klepp Péter Szivacon született, Kecskeméten tett érettségét s a theológiát Budapesten végezte. Torzsán volt káplán s ott választották meg lelkésznek. Rendkívül szerette a népet, amely hűségesen ra-

gaskodott hozzá. A torzsaiak már hetek óta siratják kedves papiukat s a részvétnek és szeretetnek meghatározó jeleivel árasztják el hátrahagyott családját: özvegyét és két gyermekét.

Nem kisebb a fájdalma és vesztesége egyházmegyéjének sem. Hat évet töltött az egyházmegye élén. Az egyházmegye életében ez a hat év egy egész korszakot jelentett: az új keretek között való szervezkedésnek a korszakát. Klepp Péter életében ez a hat év az idegőrlő munkában való felzárkódnak és végül az összeroppanásnak a korszaka volt. Klepp Péter esperesi irodája olyan volt, mint egy parancsnoki hid. Harsány, rövid vezényszavak hangzottak szócsovéből, a hivatalos levelekből, melyek naponta tucat-számra kerültek ki az írógepből.

Lágy szívű volt, mint egy gyermek s mint minden nagy ember, a halotti prédikációját végig sirta, de komoly dolgokban aztán nem ismerte az engedékenységet, szigorú és kemény volt. Mivel a lanyhaságot, féltelenséget nem tűrte, inkább mindent maga csinált s a magára halmozott munka-hegyek alatt végre is összeroppan.

Klepp Péter erélyes intézkedései, az egyházi közigazgatás terén bevezetett újításai, ellentmondást nem tűrő akaratereje, a kálvinisták között is feltűnő őszintesége és idegőrlő munkálkodása folytán nagy tiszteletnek és szeretetnek örvendett.

Temetése vasárnap délelőtt lesz Torzsán.

A pancsevői Szerb Bank bukása

Politikai intrikára vezetik vissza a csót

A Pancsevői Szerb Bank R.-T. ellen megindított csődeljárás egész Délbánságban nagy izgalmat okozott. A banknak Kovinban is volt fiókja és rengeteg kisebb szerb gazda volt betevője. Radivojević Dusan dr., a Szerb Bank csődtömegmondnoka a *Bácsmegyei Napló* pancsevői munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette az ügy állására vonatkozóan:

— Az eddigi megállapítások szerint a Pancsevői Szerb Bank bukását, melynek vezetői radikálpárti vezérpolitikusok voltak, főképp a Pancsevőn évek óta dúló áldatlan politikai viszályok okozták. Máris megállapítható, hogy a bank ellen hónapok óta rendszeres hajsztát folytattak politikai okokból. Ismeretlen egyének a bank betevőinek körülbelül ötszáz körlevelet küldöttek kék borítékban ezzel a szöveggel:

»A Pancsevői Szerb Bank megbukott. A betétjét csak úgy tudja megmenteni, ha azonnal ügyvédnek adja át az ügyét, hogy perelje a bankot, vagy kérjen cső-

dőt a bank ellen.»

— Ezek a körlevelek gépirással voltak írva és nem volt rajtuk aláírás. Természetes, hogy a betevők, akik ezt a körlevelet megkapták, legtöbbször egyszerű emberek, megijedtek s a bankot mind többen rohanták meg betétjeikért. A bank, amíg pénze volt, fizetett, de végre is nem tudta mind kielégíteni a betevőket. Így a bu-

kásnak természetesen be kellett következni, mert ilyen megrohanást még egy nagyobb intézet sem bírhatott volna ki. A leltározás különben folyamatosan s azt a bíróság megbízásából dr. Erbesz Milán pancsevői királyi közjegyző végzi. Előreláthatólag a jövő héti megállapítják, hogy mennyi a bank aktívája és passzívája.

A sztaribecseji magyarság községpolitikai programja:

a magyar nyelv használata a közgyűléseken, a munkanélküliség enyhítése és magyar nyelvet is beszélő tisztviselők

Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji magyarság százas intézőbizottsága kedden délután öt órakor ülést tartott. Az ülésen, amelyen Szmik Gyula intézőbizottsági elnök elnökölt, fontos községi ügyekkel foglalkoztak. Az első felszólaló dr. Balassa Pál tartománygyűlési képviselő, a sztaribecseji független magyarság vezére volt, aki mindenekelőtt a tisztviselő és alkalmazotti választások ügyében beállított helyzettel foglalkozott. Mint ismeretes, a sztaribecseji képviselőtestület 1928. év január 1-ével felmondott az összes községi tisztviselőnek és alkalmazottnak abban a hiedelemben, hogy rövidesen megtartják a választásokat és így január elsején az új, választott tisztviselők és alkalmazottak már elfoglalják új állásukat. Tekintve azonban, hogy a pályázati hirdetmény csak december hó 24-ikén jelent meg a tartományi hivatalos lapban és a választások ideje még bizonytalan, a felmondás folytán az a helyzet állt be, hogy a régi alkalmazottak felmondása december 31-ikén lejárt, az újak pedig még nincsenek megválasztva. A százas bizottság dr. Balassa indítványára elhatározta, hogy haladéktalanul eljár a községi előjárásnál, hogy a pályázatokban meghatározott számú tisztviselői kar maradjon meg állásában addig, míg a megválasztandó új tisztviselők állásba nem lépnek.

A százas bizottság ezután két bizottságot választott a tisztviselő és alkalmazottak jelölése céljából. A tisztviselő-jelölőbizottságba beválasztották: Szmik Gyulát, Csizofszky Istvánt, dr. Balassa Pált, Tihanyi Ernőt és Ráczy Imrét. Az alkalmazottakat jelölőbizottság tagjai lettek: dr. Zelenay Miklós, Fetter Imre, Nikolt Ferenc, Tóth Elek, Hanák Pál, Ri-

bár Pál, Berkes Mihály, Palotás István, Juhász Balázs, Erdélyi József, Janiga Sándor és Radics Mihály. Ugyanez a bizottság fogja felülvizsgálni, hogy a magyar pályázók bírják-e szóban és írásban az államnyelvet és hogy szellemileg és testileg megfelelőek-e a szolgálatra. A bizottsági választás után Pénzes György a munkásság nevében arra kérte a százas bizottságot, hogy községi képviselői útján hasson oda, hogy a nagyszámú munkanélküli részére minél többmunkaalalmat sűrgessenek ki az előjáráságtól, mert a munkásság nagyrésze nagy nyomorban él. Pénzes szavaira Balassa Pál válaszolt és többféle módzatot sorolt fel, amelyek révén sikerülni fog a munkanélkülieket munkaalalmhoz juttatni.

Pénzes György, a munkásság vezetője bejelentette, hogy a magyar nyelv használatára vonatkozólag beadványt fog benyújtani a képviselőtestülethez, hogy a jegyzőkönyvet magyar nyelven is vezessék, továbbá, hogy a jegyző a tárgyszorozatot magyar nyelven is ismertesse és hogy a közgyűlést vezető elnök a szavazásra tett kérdést magyar nyelven is mondja el. A százas bizottság tudomásul vette a bejelentést és utasította a képviselőtestületben helyet foglaló tagjait, hogy ezt az indítványt a közgyűlésen támogassák. A radikálisokkal lefolytatandó tárgyalások vezetésével és az egyezségek megkötésével a százas bizottság Szmik Gyulát, Balassa Pált, dr. Galambos Ferencet, Pracner Bélát és Hanák Pált bízta meg. A százas bizottság egyben utasította ezt a bizottságot, hogy a megállapodások közé a magyarság azt a kívánságát is vegyék fel, hogy a megválasztandó szerb tisztviselők beszéljenek magyarul is.

Az ülés este kilenc órakor ért véget.

A világ leghatalmasabb izmai

A likai hős, a világ legerősebb embere Szuhoticán — Cija János volt a tanítómestere — Friss csárdást táncol 450 kilóval a vitán

Szuhoticán is bemutatkozik az erőművész

Mariján Matijevicsről ugyanis mint a likai hősről és úgyis mint a világ legerősebb emberéről már annyi komoly cikket összeirtak a világ lapjai, hogy amikor kinyitotta újságok gyűjteményét, szinte káprázott a szemem a rengeteg újságnévtől: kezdve a Torbágy és vidéke című laptól a nagy amerikai sportlapokig, már minden lap beszámolt a világ legerősebb emberéről, kezdve születése percétől egészen a legutolsó szerepléséig, hogy hol, hogyan és miképp verte le a derek birkózókat, hány kilót emel aranyfogával és karjaival stb. Legutóbb ezer cikk és diszoklevél bizonyította, hogy Matijevics Mariján a világ legerősebb embere, az erő vitézségi érmei pedig egész héten láthatók voltak az egyik szuhotici kelmés cég kirakatában. A likai hős hajókötél vastagságú húsáridegeire — azt hiszem — nem tudnék hatni, ha ezeregyeszer megírnám, hogy 1877-ben Gracsachan (Lika vármegye) született és hét éves korában kikerült a világra, aztán itt siker, ott siker, itt győzött, ott győzött, végül eljött Szuhoticára is.

Egész más érzéseim voltak, amikor a likai hős leült velem szemközt az íróasztalhoz és amikor kezébe fogta az én sapát, vékony ujjaimat. Az volt az érzésem, hogy a halál torkában vagyok: egy szorítás és ujjaim hegyén kiserked a vér. (Toldi Miklós is ezért produkálta az erejét.) De a világ legerősebb embere csak gyengéden ölelte át tenyeremet, amely egész szépen elbujt az övében.

Bizonyos tisztelettel vártam erre az

izomkolosszusra, aki barna bőrtáskával és kedves zavarral jött. A szeme szelíd volt, arca piros és a hangja suttyogó. Valahogy másképp képzeltem el az ERŐS EMBERT. Olyan marconának, alacsony lapos homlokkal, kiálló poácsontokkal, súlyos léptekkel, vastag dörmögő hanggal. A likai hős inkább kedves, kövér, ötvenen felüli bácsinak látszott, csak a termete és a súlya (107 kg.) imponáló — az izmokat eltakarta az elegáns barna kabát.

Kilenc gyerek apja

Először indiszkrét dolgokat kérdeztem tőle: mit eszik, mennyit, mikor kel, mikor fekszik? Gyomorhajról nem panaszkodhat. Őt tányér levest eszik meg, kedvence eledele a sárgarépa főzelék.

— Mennyit tudna ebből megenni? — Egy egész répafültvényt — feleli és mosolyog. Szinte csillog a szeme, mikor a sárgaréparól beszél. Elmondja, hogy a legerősebbes eledele a sárgarépa és sámsoni erejét egyenesen ennek köszönheti. A húst és édességet nem szereti, nem dohányzik és nem iszik alkoholt. (A répatermeltől szubvenciót érdemel, viszont a mézárások aligha adnak neki diszoklevelet.) Reggel korán kel, imádkozik és civézi rendes tornagyakorlatát.

— Miből áll ez?

— Súlyemelésből. Egy-egy kezemben ötven kilós vasgömböt tartok ki. Családi kérdésekkel zaklatom, a »modern Sámson« szívesen beszél: Felesége pécsi származású zsidó le-

ány, akit a szülei nem akartak hozzá adni. — hozzá a »komédiához« — de a leány utána szökött és boldog házasságot kötött.

— Gyerek?

— Kilenc, de csak négy él két fiu, két leány. A gyerekek erősek, mint a vas. Hja, kérem, az én fiaim — teszi hozzá büszkén és megmutatja a fényképüket.

— Mi lesz belőlük?

— Orvos és mérnök.

A likai erőcsoda a továbbiakban elmesélte, hogy hatalmas testi erejét anyjától örökölte, aki mellett ő csak nyánc macska. A szülei hosszú életűek voltak és ő se volt még beteg sohase — (amit sietve lekopogott az íróasztalom.)

Cája János

A világ legerősebb emberével könnyű interjút csinálni. Tudja mit kell elmondani és mit nem.

— Cája Jánossal, a csodás magyar birkózóval Budapesten a Bekeőv körkúszban ismerkedtem meg. Ő fedezett fel. Én abban az időben nagyon tapasztalatlan voltam és míg a bohóc heit 40 koronát kerestem — én a »program gyöngye« csak öt koronát kaptam. Akkor nem tudtam, mit érek.

— Hogy fedezték fel?

— Cája egyik leghatásosabb mutatványa az volt, amikor egyszerre kettétepett egy pakli kártyát. Én egy alkalommal odamentem hozzá és a szemem előtt kettétepett három pakli kártyát egyszerre. Cája felfedezett és ő tanított meg a birkózás technikájára. Évek múlva Konstantinápolyban egy versenyen összetalálkoztunk, a mester és én, a tanítvány. Két órási küzdelem után eldöntetlenül végeztünk.

Amerikai szereplése a legdusabb eseményekben.

Jankó Matijevics Amerikában az új Sámson nevet aranyérmeiket és okleveleket kapott. Mutatványai óriási sikert és igen sok dollárt eredményeztek. A nagy amerikai sportlapok példaként diltották a likai fiut az amerikai ifjúság elé és hasábos cikkeket közöltek erejéről és életmódjáról.

Csárdás 450 kilóval

A beszélgetés végén megkértem az erőművészt, hogy mondja el, miből áll mutatványa.

— Hát — kezdte — 450 kiló sullyal a fogaim között csárdást táncolok, tizenhat milliméteres vasrudat a nyakam közé csavarok, puztakézzel öt centiméteres deszkába szöveget ütök és a fogammal kihuzom, de legnehezebb a tüdő mutatványom, amikor egy mély pohár fenekére súlyos pénzdarabot helyezek és azt egyetlen lélekzettel kifuvom a pohárból és még sok egyéb érdekes dolog.

(sz. o.)

Visszhang és rektifikáció

A Bácsmegyei Napló karácsonyi számának mindenütt nagy sikere volt

Szeri-száma nincs a sok elismerő írásnak, amelyekkel olvasóink lapunknak karácsonyi számát dicsérik. A sok magasztaló írás közt akadt néhány reklamáció is, de ezek se kifogásolják a szerkesztés lelkiismeretes gondját, — csak pár véletlen tévedést igazítanak helyre. Nyomdai hiba folytán például Bársony Istvánnak, a kitűnő írónak portréja helyett egy egészen fiatalembernek arc képe került a nyilatkozata mellé. A nagytekintélyű író kedves közvetlenségével tiltakozik ez ellen, s mi egyszerű helyreigazítás helyett egész levelét adjuk.

Budapest, 1927. dec. 26.

Nagyon tisztelt Szerkesztő ur!

A »Bácsmegyei Napló« igen érdekes karácsonyi számát megkaptam. Köszönöm. Élvezettel lapoztam végig. De velem egy kis malőr történt a lapban. T. i. a »Régi emberek a régi Szabadkáról« című részben más valakinek az arc képét közölték, nem az enyémét. 73-ik évemben már aligha lehet rám fogni, hogy husz vagyok, de hátha az az »ifju« nehezelt meg, aki az én nevemmel szerepel? Talán lehetne egy pár sorban jelezni ezt a tévedést. Ide mellékelem 70 éves koromban (ezelőtt 2 évvel) készült fényképemet.

Kiváló tisztelettel
Bársony István író

*

Dr. Weszely Ödön egyetemi tanárnak, a nagynevű pedagógiai írónak is akadt helyreigazítási valója. Tévedésből a pécsi tudományegyetem rektorának állítottuk őt, holott ezt a diszes címet és hivatalát ezidő szerint Vasváry Ferenc tanár tölti be.

Töredelmes beismerő vallomást tett a sztaribecseji apagyilkos

Szabó Márton felbujtással vádolja az édesanyját — Tagad az áldozat özvegye — A gyilkos flu zokogva hangoztatta, hogy megbánta tettét, mert apja jó volt hozzá

A gyilkos Szabó-család a bíróság előtt

Noviszadról jelentik: Szokatlanul nagy érdeklődés előzte meg a sztaribecseji gyilkosság ügyében péntek reggelre kitűzött főtárgyalást.

A bünpert dr. *Belajdzsics* Vladimir törvényszéki elnök tanácsa tárgyalta. Szavazóbírák: *Hartmann* Iván és *Maries* Radoszláv törvényszéki bírák voltak. A jegyzőkönyvet *Miklós* Csedomir jegyző vezette, a közvédat dr. *Antonjevics* Dusan államügyész képviselte, míg a védelmet dr. *Szekulics* Milán, dr. *Lemalcs* Jovan, dr. *Aradszki* Mita és dr. *Markus* Demeter ügyvédek látták el.

Dr. *Belajdzsics* törvényszéki elnök kilenc órákor nyitja meg a tárgyalást, beszólítja a vádlottakat, akik fogházörök kíséretében lépnek a terembe. *Szabó Márton* hangos dobar dan-nal köszönti a bíróságot és illedelmesen meghajtja magát. *Szabó* jól megtermett, tagbaszakadt fiatalember kétsoros kék kabátban, lehajtott gallérú zöld inget visel lábán vastag gyapjúharisnya és fekete papucs. Az arca simára van beretválva, haja felfelé fésülve, magas homlokja van tekintete elárulja, hogy bárgyu, határozottan tompa elméjű, ami beszédéből lépten-nyomon kitűnik. Mellette áll nővére *Böröcsök* Mária 34—35 év körüli asszony, aki fekete klotruhában van fején selyemkendő, vállán fekete gyapjú-

kendő. *Böröcsök* Mihály, hosszú stráfos barna nadrágban, sárgásbarna bársonykabátban és papucsban, kezében idegesen forgatja fekete kalapját, szemét lesüti. A negyedik sorban a család feje, özv. *Szabó* Mihályné, aki szintén fekete klotruhában, fekete selyem fejkendővel és fekete nehéz plüskabátban áll a bírál elé. Szemén erős üvegű pápaszem, kezét keresztbetéve tartja.

Az elnök *Szabó* Mártont szólítja elő és felveszi a nacionáléját:

— Nőjen, 1908 január 15-én született *Sztaribecsejen*, csak magyarul tud, katolikus, földbirtokos, katoná nem volt, öt elemi osztályt végzett, vagyona van.

Böröcsök Mihály negyvenkét éves sztaribecseji, katolikus, nő, földbirtokos öt gyermek apja, öt elemi végzett, vagyona van.

Özvegy *Szabó* Mária ötvenhárom éves három elemi végzett, vagyona van. Büntetve nem volt.

Böröcsök Mihályné, *Szabó* Mária harminckét éves, katolikus, öt gyermek anyja, vagyona büntetlen.

A négy vádlott közül a legrosszabb benyomást a *Böröcsök* házaspár kelti. *Böröcsökről* azt mesélik, hogy a legzsugoribb emberek egyike, aki pénzért saját feleségét is eladta.

Szabó Márton vallomása

Az elnök megkezdi *Szabó* Márton kihallgatását, ami nagy nehézségekkel jár, mert *Szabó* bambán maga elé bámul és percekig nem válaszol. Az elnök nagy türelemmel próbálja belőle kiszéni az igazságot, de *Szabó* Márton értelmetlenül felel a kérdésekre.

— Kis gyermek voltam, bocsánatot kérek — mondja — amikor apám háboruba ment, akkor édesanyám gondoskodott rólam. A mamával nem voltam megelégedve, mindig székírozott, bántott, bocsánatot kérek, sohasem adta meg a kedvem, többször előfogott és megvert, mert igen élnék voltam. Ez volt körülbelül az ok. A háboruban a földünk hasznosbérben volt kiadva, főmódu földbirtokosoknak és mi a városban laktunk. Apám a háború vége előtt visszatért, vallón Oroszországban volt-e és mikor, bocsánatot kérek, nem tudom, nem emlékszem. Kis gyerek voltam.

Az elnök: Hogy viselkedett az anyja míg az apja a háboruban volt?

A vádlott: Köszönöm, nem a legjobban. Én miattam nem a legjobban viselkedett. Jónak jó voltam, szívesen jártam az iskolába.

Az elnök: Jó viszonyban voltak-e a szülei?

A vádlott: Elég jó viszonyban, bocsánatot kérek.

Az elnök: Veszekedtek-e az utóbbi időben?

A vádlott: Igen, apám a középső német segített, emiatt a sógorom ellenkezett vele, hogy miért ad mindent a fiatalabbiknak és nem az ő feleségének. Apám könnyelmű volt, két láncot adott *Dózsa* Jánosné *Szabó* Mafid nevű nővéremnek. Anyám is ellene volt az ajándéknak. Ha veszekedtek, kiküldtek a szobából, hogy ne halljam. Az utóbbi időben sürriben veszekedtek. Legjobban a sógorom haragudott. Ő kezdte a mamával megbeszélni, miképen fogjuk édesapát előlélni.

Az elnök: Mennyi vagyona volt az apjának?

A vádlott: Tizenhatsz bold. Az anyámnak külön háza volt a városban. A földön adósság volt, mert néhány év előtt három holdat vett és erre tartozott a banknak.

Az elnök: Melyikük veszekedett a szülei közül?

A vádlott: Mindig a mama volt a bosszantó, nagyon mérges volt, bocsánatot kérek, mindig székírozott. Édes apa volt a legjobb gazdám. A gyerekei valamennyien szótfogadtak. Édes apa könnyelmű ember volt, amit az anyja mondott, azt mindig azonnal megtette. Az utolsó évben nem szerették már egymást.

Az elnök: Hogy viselkedett az anyja amikor a férje a háboruban volt? Tisztességesen?

A vádlott: Bocsánatot kérek, nem egészen tisztességesen.

Az elnök: Hogy vette észre, hogy nem

üstösségesen? Mit ért az alatt, hogy nem tisztességesen?

A vádlott: (hallgat).

Az elnök: Megértette, amit kérdeztem?

A vádlott: Igen, mindig székírozott.

Az elnök: Nem ezt kérdeztem, fogadott más embereket?

A vádlott: Nem tudom, bocsánatot kérek, már elfelejtettem.

»A mama kezdte«

Az elnök: Hogy került szó a gyilkosságra?

A vádlott: Az utóbbi években került szóba, legelőbb 1925-ben. Az anyám szemrehányást tett apának. Sok szóbeszéd volt akkor, hogy miért a fiatalabb kapja a földet és nem az idősebbek. Leginkább a két utolsó évben volt sok veszekedés emiatt. Édesanyám és Mihály kezdtek el a szóbeszédet, hogy tegyük el a láb alól apát. Ha erről beszélgettek, engem kiküldtek. Sok miu denfélét beszélgettek, de én elfelejtettem. Aztán rábeszéltek, hogy üssem meg. Mama kezdte, jó volna láb alól eltenni az apát. Sógorom mindig átjött a szál, látra. Valahányszor apa a városba ment, el kellett menni a sógor szállásá elé és így a sógor látta, hogy apa nincs otthon és átjött anyához. Ez több alkalommal megtörtént. Én a konyhából kihallgattam, mit beszéltek, de nagyot hallok. December dereka táján mondták meg, mit csináljak, felbuztatnak és ráhallgattam, hogy miképp fogjuk édes apát eltenni.

Az elnök: A vizsgálóbírónál másképp vallott.

A vádlott: Bocsánatot kérek meg voltam ijedve.

Az elnök: Mikor beszéltek először a gyilkosságról?

A vádlott: Nem tudom, gyermekésszel nem emlékszem.

Az elnök: A vizsgálóbírónál még emlékezett.

A vádlott: Meg voltam ijedve. Anyám és sógorom szólítottak fel, hogy öllem meg az apát. Előbb nem volt szó róla, mert mindig kiküldtek és én bocsánatot kérek, szívesen kimentem, december tizenötödikén, vagy tizenhatodikán beszólítottak, hogy beleegyezzek-e, amit ketten elvégeztek. Gyermekésszel beleegyeztem, hogy eltesszük láb alól. Eleinte nem egyeztem bele, de rábeszéltek és akkor beleegyeztem.

Az elnök: Mondja el a szavakat, amiket magának mondtak.

A vádlott: Nem emlékszem.

Az elnök: Hogy lehet ilyesmit elfelejteni?

A vádlott: Nem emlékszem rá.

A leledékeny gyilkos

Az elnök: Ki volt az első, aki a gyilkosságra felbujtatta?

A vádlott: A sógorom volt az első. Ő

mondta, hogy tegyük el láb alól, könnyebb lesz az életem.

Az elnök: Mit mondott maga?

A vádlott: Engem megleptek, bocsánatot kérek és azt mondtam: no, beleegyezem.

Az elnök: Többször volt erről szó?

A vádlott: Csak a gyilkosság előtti napon. Örökké beszéltek nekem. Nővérem a gyilkosságról semmit sem tud, a vizsgálóbírónál azért beszéltem másképp, mert meg voltam ijedve.

Az elnök: Emlékszik, mit mondott a vizsgálóbírónál?

A vádlott: Valahogy emlékszem.

Az elnök: Hát mondja el.

A vádlott: (hallgat): Kérem felolvasni. Az elnök felolvassa a vallomást, mire a vádlott kijelenti:

— Igen így volt, én azonnal beleegyeztem. Ugy volt, ahogy a vizsgálóbírónál mondtam.

Az elnök: Ott azt mondta, hogy Mária nővére is tudott a gyilkosságról.

A vádlott: Meg voltam ijedve. Elmondanám, de nem emlékszem, bocsánatot kérek.

Az elnök: Nézzen a szemembe. Mi volt a gyilkosság előtti kedden?

A vádlott: Mindig az istállóban voltam.

Az elnök: A szülei veszekedtek. Ezt mondtotta maga az előbb.

A vádlott: Hallgat.

Az elnök: Hogy történt a gyilkosság?

— Mindent elfelejtettem, én hamar elfelejték mindent.

— Emlékszik arra, hogy megölte az apját?

— Valamire emlékszem. Nem időm schol, otthon sínes már

Mit vallott a gyilkos a helyszínen?

Az elnök felolvassa a helyszínen eszközölt kihallgatás alkalmával jegyzőkönyvbe mondott vallomást, amelyben beismeri a vádlott, hogy apját két baltaütéssel leütötte, mire az apja összeesett, erre sógora, *Böröcsök* Mihály előbb bottal, majd a tőle elvett baltával újabb ütéseket mért *Szabó* Mihály fejére, azután eltemették az udvarba. Márton a tett elkövetése után visszament az istállóba a lovakat etetni, aztán maga is jóízűen megreggelizett. Az anyja a gyilkosságot az ablakból nézte. *Szabó* Márton a tett elkövetésekor tizenhét éves volt.

Az elnök: Így volt?

A vádlott (hosszas hallgatás után): Nem.

Az elnök a jegyzőkönyvekből megállapítja, hogy az anyja figyelmeztette *Szabó* Mártont, amikor a gyilkosság előtti éjszakán aludni ment, hogy el ne aludjon, sőt az éjszaka folyamán is többször költöztette. Reggel *Böröcsök* szállásáról bottal jött a *Szabó* tanyára és *Szabó* Mártonnal együtt az istállóban várták az öreg *Szabót*, hogy leüljön. A gyilkosság elkövetése után özvegy *Szabó* Mihályné és *Böröcsök* Mihályné segítségével elásták a holttestet. A csendőrségnek azt jelentették, hogy *Szabó* Mihály eltűnt.

Az elnök: Így volt?

A vádlott: Most már emlékszem.

Az elnök: Ki osztotta ki a szerepeket?

A vádlott: Azt mondták, ha megööm, jobb sorsom lesz. Azt is mondták, én kezdjem ütni, akkor *Böröcsök* majd segít.

Az elnök: Maga ebbe beleegyezett?

A vádlott: Igen. A mama bocsánatot kérek, azt mondta, hogy vegyem a baltát, ő majd azzal az ürüggyel, hogy a lovakat meg kell etetni, leküldi az apát az istállóba, én várjak az istállóban. *Böröcsök* majd segít.

Az özvegy kihallgatása

A bíróság ezután áttért a meggyilkolt özvegyének a kihallgatására. Eles, rikácsoló hangon válaszol az elnök kérdéseire és egyre azt hangoztatja, hogy nem büns.

Az elnök: Féltekeny volt-e az ura?

A vádlott: Igen. Ez volt a szenvedélye. Három és fél évig volt háboruban és Oroszországban, ezalatt azt tettem volna, amit akartam, de nem tettem. Dacára, hogy hat szemem van (és ezzel elővett a rajta levő szemüvegen kívül egy másikat is, mutatva, hogy így is

Az elnök: Mi történt a vagyonnal?
A vádlott: Kérem szépen *Böröcsök* is beleegyezett, hogy az egész vagyon az enyém legyen.

Az elnök (felmutatja a nagy baltát): Ezzel sujtott le az apjára?

A vádlott: Igen. A gyilkosság után a család többi tagjai igen jókedvűek lettek, este az anyám és a sógorom *Becse*re mentek, hogy apa eltűnését bejelentésék. Karácsonykor *Böröcsök* részt kért az örökségből, míg én szomorú voltam apám halála miatt. *Böröcsök* négy lánc földet követelt, mire az anyám sógorom fenyegetése folytán másfél láncot átadott, sőt anyám eladta neki *Becse*ji házában felét. *Böröcsök* később még két láncot vásárolt az anyámtól. A gyilkosságot azért követtem el, mert gyermekésszel hallgattam rábeszélésükre. Az első felbujtó az anyám volt.

Az elnök: Érez megbánást?

A vádlott: Igen, megbántam a tettet, mindig jó apa volt, nagyon szerettem. (A vádlott zokog.)

A délutáni tárgyalás

A délutáni tárgyaláson *Böröcsök* Mihályt hallgatja ki a bíróság. *Böröcsök* mielőtt a terembe vezetik, magához kérteti védőjét dr. *Lemalcsot*, aki előtt kijelenti, hogy ártatlan és ártatlanságát végig hangoztatni fogja. Az elnök kérdésére elmondja, hogy nem érz magát bűnösnek, a gyilkosságról csak akkor értesült, amikor a csendőrségen kihallgatták.

— Egy napon — vallja — közölte velem az anyósom, hogy apósom, *Szabó* Mihály eltűnt, mire elmentem *Sztaribecse*re és *Petrovoszei*óra, hogy talán ott ráakadok.

Az elnök: Nem gondolta, hogy apósat meggyilkoltak?

Böröcsök: Mindenre gondoltam... Később letartóztattak. A csendőrségen azt vallottam, amit akartak, mert ütöttek, vertek. A vizsgálóbíró előtt azért vallottam be a gyilkosságot, mert apró gyerekeim vannak, soha nem voltam bezárva és egészen elvesztettem az eszemet. Azt mondtam, hogy apósomra egyszer halltával, egyszer bottal ütöttem, de ez nem igaz. Ezt a vallomást azért tettem, mert egy hivatalnok azzal fenyegetett, hogy felakasztanak, ha nem ismerem be a gyilkosságot.

Az áruló levél

Az elnök felolvass egy levelet, amelyet *Böröcsök* a fogházban írt *Szabó* Mártonnak és a levelet be akarta csempészni sógora cellájába. A levél így hangzik:

— Sógor, vádlat mindent magadra és mond azt, hogy édesanyád könnyeztetted, hogy édesapádat meggyilkoljad. Ha kikerülünk, annyi pénzt és esomagot kapsz, amennyi csak kell. Most is adunk pénzt és ha kikerülsz a fogházból, annyi pénz lesz, amennyit csak kívánsz, mert mi segítünk rajtad.

Az elnök a levél felolvasása után elrendeli a szembesítést. *Szabó* Márton szemébe mondja *Böröcsök*nek:

— Te is ott voltál.

Böröcsök: Hazudsz.

Szabó: Én csak rábeszélésedre cselekedtem.

— Hazudsz.

— Pénzt ígértetek.

— Hazudsz.

— Anyám küldött érted, hivatalok, hogy segíts meggyilkolni apámat.

— Hazudsz. Van egy isten az égben. Akasszanak fel, de az az igaz, amit most mondok.

— Megbeszéltek, hogy miképp követjük el a gyilkosságot.

— Hazudsz. Itt megvádolhatsz, ahogy akarsz, de isten előtt nem.

Szabó: Ott is megmondok mindent. Az istállóban kikaptad a kezemből a baltát és az élével ráslottattál az apámra.

Böröcsök: Hazugság.

— Pénzt is kínáltatok, mint egy gyermeknek, csakhogy beleegyezzek.

— Hazudsz.

A közönség nevet, mire az elnök erőiesen nyugalomra és komolyságra int a hallgatóságot.

Az elnök: Melyik vallomása igaz, a mai vagy amit a vizsgálóbíró előtt tett?

Böröcsök: Ártatlan vagyok, más mondanivalóm nincs.

alig lát). mégis féltékeny volt. Azzal fenyegetett, hogy ha megcsalom, levágja kezem és az orrom. — »Ha megtudsz bármit — mondtam ilyenkor — tehetsz, velem, amit akarsz.« Egyszer azután eltűnt és én nem tudtam felőle semmit. (A vádlott flu idegesen mozgolódik). Amikor férjem még mindig nem jött haza, kiküldttem fiama, hogy hol marad apa. (Szabó Márton erre lehajta fejét és arcát kezébe temetti.) A fiam azt mondta, elment, azt hittem, hogy a *Böröcsök* kékhez... Megjött a molli vöm is, ő is

kérdezte, hogy hol az uram, de én nem is láttam azóta, hogy eltűnt, én nem öleltem meg. Napokkal később egy ismerősöm jött el és amikor benyitott, azt hittem, hogy az uram, örömmel elájultam... Mindig hazavártam és csak akkor láttam meg és tudtam meg, mi történt vele, mikor a csendőrök klá-

ták. A csendőrségen azért tettem vallomást, mert vertek. A csendőrök beverték a fejem, a testem csupa vér volt. A vizsgálóbíróknál azért vallottam be a felbujtást, mert azt mondták, hogy ezzel könnyíték a helyzetemet...

Az elnök: Mikor volt Börcsök Mihály legutoljára magánál?

A vádlott (hosszas gondolkodás után, alig hallható hangon): Már nem emlékszem rá. (Szabó Márton erre csodálkozva összezseapla kezét.) Nem tudom mikor volt.

Az elnök ezután felfüggeszti a tárgyalást és folytatását szombat délelőttre tűzi ki.

Lukics Predrag főispán: Az indítványozónak nincs igaza. A választási szabályrendelet megállapítja, hogyan kell az esetleges hibákat korrigálni. Ma ezt nem lehet itt tárgyalni.

Matics Milivoj disszidens radikális polenizál Popovics Dákával, kijelentve, hogy a bíróság nem minden választópolgárnál nézhet meg a formáságokat. Ilics indítványát nemzeti szempontból elfogadandónak tartja, mert a németek nagyrésze elmagyarosodott és most a magyarokkal pártol. Wild és Achs szintén ilyen elmagyarosodott németek és nemzeti érdekek parancsolja, hogy kizárják őket. Bajics Luka az indítvány mellett, dr. Matics Milán demokrata az indítvány ellen szólalt fel.

A főispán ezután kijelentette, hogy a bíróság döntését nincs joga a közgyűlésnek bírálni, javasolta, hogy Ilics indítványát a közgyűlés utasítsa el és nyílt szavazást rendeljék el.

Orlési lármá közepette a radikális, magyar, zsidó, német és demokrata városatyák, valamint a tanács tagjai az indítvány ellen szavaztak és így a többség elutasította a két magyarpárti kizárás követelést indítványt.

Az eredmény kihirdetése után dr. Hadzsi Koszta kifogást emelt amlatt, hogy a tanács tagjai között három városi ügyész szavazott, noha csak egynek van erre joga. Ez is jellemző volt a szavazás, Klicin Mita és dr. Adamovics szintén szót kértek, de a főispán kijelentette, hogy a vitát lezártnak tekinti, mire Klicin bejelentette, hogy a szavazást törvénytelennek tartja és a közgyűlést határozatot megfélemezve az államtanácshoz. Szavalt a jobb és baloldali heves összezseapása kísérte. Az ellenzék vezetőjeként Matics Milivoj felszólalását is, amely szerint csak a rendőrfőkapitánynak lett volna joga szavazni, mert a többi tanács tagok még nem nyertek megerősítést állásukban.

Lukics Predrag főispán ezután felolvasta Popovics Dáka és társai indítványát, hogy a közgyűlés dr. Borota Branislav polgármestert, választás mellőzésével, további hat évre erősítse meg állásában.

Dr. Popovics Jęta (Mifetics-párti radikális) hatalmas zaj és izgalom közepette éleshangú beszédében támadta dr. Borotát, tiltakozott az ellen, hogy dr. Borota legyen a polgármester, mert kérdéses, hogy Jugoszláv állampolgár-e, minthogy rövid idővel ezelőtt még a magyar hadseregben százados-hadbíróként szolgált és így magyar állampolgárnak kellett lennie.

Popovics Dáka: Szégyen ilyet mondani. (Nagy lármá.)

Szavkov Lázár felszólalása után dr. Velicskovic-Szvinjarev nagy beszédben fejtegette, hogy a közgyűlésnek produktív munkát kell végeznie, nem pedig személyi esetpátekkel tölteni idejét. A főispán ekkor szavazásra bocsátta Popovics Dáka és társai indítványát, amelyet a közgyűlés hatvanhat szavazattal harminc ellenében elfogadott s ezzel dr. Borota Branislav polgármestert megerősítette állásában. A közgyűlés ekkor áttért az indémítás tárgyalására. Az ülés az esti órákban még tart és szombat délelőtt is folytatódik.

„A kisebbségeknek meg kell adni azt a jogot, hogy szabadon fejleszthessék kulturájukat“

Pribicevics Szvetozár nagy beszéde a pénzügyi bizottságban a kisebbségi iskolapolitikáról és a román-jugoszláv iskolakonvencióról

Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság pénteki ülésén Obradovics Dragutin vallásügyi miniszter válaszolt a csütörtöki ülésen elhangzott kifogásokra.

A miniszter kijelentette, hogy a pravoszláv egyháztörvényt, amelyet az arheraljszki szabor terjesztett be, ő nem fogadja el, a muzulmán egyháztörvény viszont már teljesen készen van. A konkordátumot illetően a kormány arra törekszik, hogy azt minél előbb tétő alá hozza és az Interkonvencióális törvény kidolgozására is kinevezte a bizottságot. Beszéde végén Obradovics kifogásolta, hogy Dr. Jevics Szekula gunyos hangon beszélt a háborúban hozott áldozatokról és visszautasította az ellenzék egyéb kifejezéseit.

Pribicevics Szvetozár felszólalásában követelte, hogy a pravoszláv egyházban a népek is adjanak befolyást és támadta a kormányt szeparatisták törekvései miatt. Dr. Jevics Szekula személyes kérdésben szólalt föl és visszautasította a vallásügyi miniszter kijelentését és rámutatott arra, hogy az ő családja is nagy áldozatokat hozott a háború alatt.

Radics Pavle és Lazics Voja beszéde után a bizottság a vallásügyi tárca költségvetését elfogadta azokkal a módosításokkal, amelyeket a többség takarékossági célból betervezett.

A bizottság ezután rátért a közoktatásügyi tárca költségvetésére. Kumanudi Koszta közoktatásügyi miniszter rövid expozéjában rámutatott arra, hogy a költségvetés további redukálása nem volt lehetséges.

Pribicevics Szvetozár nagy beszédében támadta a kormány iskolapolitikáját. Kitért a jugoszláv-román iskolakonvencióra és ezzel kapcsolatban nyilatkozott a kisebbségi iskolapolitikáról. A jugoszláv-román iskolakonvenció szerinte lehetővé teszi az országot korlátozó szabályozásnak a szuverenitást fenntartva. A konvenció szerint a bánáti román iskolák fölött őt tagu bizottság áll, melyet az a román közgyűlés választ, melyben bent vannak az összes román papok és tanítók.

— Ez abszurdum — mondotta Pribicevics — és erről a konvencióról mondotta Marinkovics, hogy a demokrá-

cia büszkesége. Az a szerencse, hogy a konvenció a parlament elé kerül, mely remélhetőleg el fogja azt vetni. Nem jelent semmi külpolitikai veszedelmet, ha a parlament külföldi konvenciókat elvet. A jugoszláviai szlovákok, akik együtt küzdöttek a szerbekkel, nem fognak olyan jogokat kapni, mint a románok, akik privilegizált helyzetben lesznek. Azt hiszem nincs senki közöttünk, akik tagadnák a kisebbségeknek azt a jogot, hogy szabadon fejleszthessék kulturájukat és az ellen sem lehet senkinek kifogása, hogy az elemi oktatás anyanyelvükön történjen. Magyarországon annak idején ezért a jogért küzdöttek a szerbek és ezt a jogot most a kisebbségeknek is meg kell adni. De akármilyen jogot adunk is a kisebbségeknek, azt akarattunkból, szuverenitásunk fenntartása mellett kell megadnunk. Csehszlovákiát kivéve sehol sincs annyi joguk a kisebbségeknek, mint nálunk Jugoszláviában.

Pribicevics Szvetozár után Csajkovac Sztjevan dr. Radics-párti mondott beszédet.

Noviszađ viharos közgyűlésén az ellenzék kizárási indítványt tett két magyarpárti ellen

A többség elvetette az indítványt — Izgalmas vita volt a polgármesterkérdésben

Dr. Borota Branislav polgármestert a közgyűlés megerősítette állásában

Noviszađról jelentik: Pénteken délelőtt összehívott Noviszađ város újonnan megválasztott képviselőtestülete.

A közgyűlést Lukics Predrag bácskai tartományi főispán, péntek déli tizenkét órára hívta össze. A megválasztott nyolcvan bizottsági tag közül hetvenhárman vettek részt az ülésen és a tanács tagjai teljes számban, mind a huszonnégy megjelent. A hivatalos radikális párt megtagadta az eddigi elhelyezkedését a jobbszélső padsorban. A jobbközép padsorban a hivatalos radikális párttal együtt haadó magyar párt foglalt helyet számszerűtlen hatvan. A magyarok mögött a német párt képviselői foglaltak helyet és ezek mögött a polgári párt, a bal-közép pedig a zsidó párt.

Tizenkét óra tizenöt perckor vonult a városi tanács Lukics Predrag bácskai főispánnal és Borota Branislav dr. polgármesterrel az élén. Az ülés dr. Borota Branislav polgármester nyitotta meg és üdvözölte a főispánt. Lukics Jovan főjegyző, helyettes polgármester felolvasta a megválasztott képviselők névsorát és felkérte Dietzgen Gábor magyarpárti képviselő — korelnököt, hogy fogadjon el az elnöki széklet. A korelnök rövid beszédben üdvözölte a főispánt és a képviselőtestület tagjait, majd a képviselők letették az esküt.

Az első felszólaló Ilics Raduskó dr. disszidens radikális volt, aki heves hangon beszédében támadta a helyi bizottságot, mert rendeletet adott ki, amely szerint a képviselőválasztásnál, amely beadott panaszok esetén nem kell bevárni a harmadfokú döntést, hanem a főispán jóváhagyása után meg lehet alakítani a községtanácsokat. Szerinte az a rendelet törvénytelen. A megválasztott képviselők közül azoknak sincsen illetősége Noviszađon.

Königster dr.: Kik azok?

Ilics dr.: Achs Izor:

Tatics Pavle disszidens szocialista hatvanöt szellemében bírálta a rendeletet. Klicin Mita szintén éles hangon szólalt fel a rendelet ellen, amelyet törvénytelennek minősített. Beogradban Kumanudi Koszta

beogradi polgármester mindaddig nem foglalta el állását, amíg a közigazgatási bíróság nem hozta meg a döntését. Ami Szerbiára kötelező, az a Vajdaságra is érvényes. Klicin Mita végül kijelentette, hogy az felelős, aki az ülést összehívta. Déután négy órakor kezdődött az újabb közgyűlés, amelynek napirendjén többek között a polgármesterválasztás szerepelt. Jóval az ülés előtt nagy élénkület volt észlelhető, az ellenzék névsorait szavazást kérő íveket íratott alá. Előrelátható volt, hogy a közgyűlés nagyon viharos lesz.

Lukics Predrag főispán vezetésével fél-öt órakor vonult be a városi tanács. A főispán megrövidített beszédében üdvözölte a közgyűlést és választott néhány kérdésre, amelyeket a délelőtti ülésen merültek fel. Arra a kérdésre, jogos volt-e a helyi bizottság alakulása, meg a közigazgatási bíróság döntése előtt, kijelentette, hogy a helyi bizottságot a város érdekei vezették, amikor azt a tanács, hogy a törvényhatóság felől megkezdhesse működését. A helyi bizottság ízesült a saját szabályrendeletét interpretálni és csak községi tartoznak neki, amilyen megrövidítette a felelőzések hosszadalmas utját.

Dr. Ilics Raduskó disszidens radikális szólalt fel ekkor. Előmeri a főispán jogi felkérését, de ebben a kérdésben — mondotta — a főispánnak nincs joga. Ha másért nem, már csak azért is meg kellett volna várni a közigazgatási bíróság döntését, mert itt egy olyan eset is fennáll, hogy a magyar párt két tagja, Will Vilmos és Achs Izor benn ülnek a törvényhatósági bizottságban, részt akarunk venni annak működésében, noha nem is Jugoszláv állampolgárok. Mind a ketten 1910 után jöttek erre a területre és így nem is ontálhattak. Indítványozta, hogy a közgyűlés tilkos szavazással döntsön, részt vehet-e a két magyarpárti képviselő a közgyűlés további munkájában.

Lukics Jovan főjegyző, helyettes polgármester kijelentette, hogy Wild és Achs már 1910 előtt a mai Jugoszlávia

területén voltak.

Latnovics Jovan dr. független demokrata: Azt be is kell bizonyítani.

Popovics Dáka: Ilics indítványa felesleges, mert az a két név benne volt a válszói névjegyzékben, amelyet a bíróság minden formalitás megtekintése után hagyott jóvá. Az indítvány csak szabotázst akar előidézni.

A román diákság győzött a Bratianu-kormány fölött

Bukarestből jelentik: Román politikai körökben orlési feltűnést keltett Maniu Gyulának a Petit Parisben megjelent nyilatkozata — amelyet már ismerttünk — és általános a vélemény, hogy a parasztpárt vezérének a nyilatkozata teljesen élére állította a helyzetet és súlyos következményekre vezethet.

A kormány hivatalos lapja, a Vitorul éles kommentárt fűz Maniu nyilatkozatához és azzal fejezi be cikkét, hogy mielőtt a kormány bármely retorzióra számna el magát, be kell várni Maniu cáfolatát, mert nem lehet elhinni, hogy a parasztpárt vezére csakugyan mondotta volna a szóba adott kijelentéseket, amelyeket a lap forradalmának nevez.

Nagy feltűnést kelt román politikai körökben a sa többszöri üzenetváltás is, amely a hadbírók marasztaló ítéletének kihirdetése után folyt le a kormány és a központi diákszövetség között.

Az első tiltakozó emlékiratban a diákszövetség Tatarescu helyi államtitkár előtt kijelentette, hogy a hadbírók bírbakokat ítélt el, ami ezért láthatatlan és megalázó, mert

a kilenc diák elmarasztalása az egész román diákság elítélését jelent.

Tatarescu válaszában kijelentette, hogy a hadbírók ítéletén nem változtathat, a diákság pedig a jövőben vigyázzon a rendre, mert az újabb zavargásokat fegyveresen fogják megbüntetni.

A diákok újabb üzenete már ultimátumszerűen a letartóztatott negyven diák szabadbocsátását követelte. Tatarescu kitérő választ adott, azonban másnap az összes letartóztatott diákokat szabadlábra helyezték.

A Dimineata szerint már csak az a három diák van letartóztatásban, akik Bukarestben két olasz állampolgárt inzultáltak.

Még Veiszlovics és Kellen kapitány támadott is szabadlábra helyezték, azzal az indoklással, hogy nem merült fel ellenük bizonyíték. Ezekért a szabadlábra helyezésekért a nemzeti parasztpárt ellen újabb roham fog megindulni.

A diákság azonban ezzel a győzelemmel sem érte be. Pénteken reggel nemzetiszínű keretes plakátok jelentek meg Bukarest utcáin, amelyeken

HIREK

— Jugoszlávia kereskedelmi tárgyalással Ausztriával és Csehszlovákiával. Bécsből jelentik: A jövő hónap első felében megindulnak a kereskedelmi tárgyalások Ausztria és Jugoszlávia, valamint Ausztria és Magyarország között amelyeknek befejezéséig az osztrák kormány elhalasztja a Németországgal és Franciaországgal megindítandó kereskedelmi tárgyalásokat. Mint Prágából jelentik, a csehszlovák külügyminisztériumban miniszterközli tanácskozás volt amelyen a Jugoszláviával folytatott kereskedelmi tárgyalások eredményét beszélték meg. A kereskedelmi szerződés megkötéséig az illető tárgyalások céljából a kereskedelmi minisztérium meghívta Prágába a jugoszláv kereskedelmi delegációt.

— A földművelésügyi miniszter Szomborban. Szomborból jelentik: Sztankovics Szevetozár földművelésügyi miniszter pénteken reggel Noviszadról Szomborba érkezett. Az állomáson dr. Laloševics Jácó országgyűlési képviselő, dr. Ludaics Ante mint a távollevő Lukics Predrag főispán helyettese, dr. Makszimovics Szevan polgármester, Eremin György rendőrfőkapitány, Cvejanov György helyettes polgármester és Krotin Zlatoje, a szombori folyam-mérnökségi hivatal főnöke várták. A vonat másfél órással késéssel érkezett be. Sztankovics miniszter, aki azért jött, hogy a dunai védtöltések jelenlegi állapotáról és a védmunkálatok előrehaladásáról személyesen meggyőződjék, azonnal a szombori folyam-mérnöki hivatalba ment, ahol Krotin Zlatoje részletesen referált. Délután tízenegy órakor két autón a miniszter kíséretével Bezdánbe ment és Bezdánból elmegy az ország határáig, onnan végig Vukovárig a Duna mellett, hogy személyesen is meggyőződjék a munkálatok előrehaladásáról. A miniszter két napot tölt kint a töltéseken és pénteken este bejön Szomborba, ahol dr. Laloševics Jácó vendége lesz.

— Görögország az olasz szövetség után sem változtatja meg Balkán-politikáját. Londonból jelentik: Mihalokopulos görög külügyminiszter római tárgyalásai a Daily Telegraph értesülése szerint görög-olasz szerződés megkötését célozták, anélkül hogy a szerződés harmadik hatalmak ellen rányulna. A lap szerint a tárgyalások különböző előnyökkel fognak járni a Dodekanesos szigetcsoport görög lakossága részére. Tulságosan messzemenő következtetést azonban nem lehet levonni a tanácskozáshoz, így szó sem lehet területi változásról. A Daily Telegraph szerint Görögország eddigi politikájának megfelelően a jövőben is tartózkodni fog attól, hogy állást foglaljon a Balkánért versengő egyik vagy másik csoport javára.

— Előljárásválasztás Debeljacsan. Pancseváról jelentik: Debeljacsa képviselőtestülete legutóbbi ülésén megválasztotta a községi tisztviselőket. Sztefa-novics Sztévo eddigi legyzőt elhosszsziglan megválasztották jegyzőnek. Bíró lett Nánási István, adóügyi legyző Sztjojinovics Sztévo, községi tanács elnöke Vidacs István, végrehajtó Mohácsi Gyula, második tanács Szóke Sándor, pénztárnok Mero József és községi orvos dr. Tóth Samu.

— Halálozás. Schreier Sándor köztisztviselőben álló szuboticei kereskedő pénteken rövid szenvedés után meghalt. Temetése január 1-én délelben lesz. Az elhunyt felesége, fia Schreier András rajzolóművész, nővérei, fivére és sógorai gyászolják, köztük Vágó József, a világhírű építész, a népszövetségi palota építésére kiírt pályázat nyertese, továbbá Vágó Béla és Vágó Géza színészek. — Özv. Weiterné született Kellermann Vilma, aki a vrsaci Vöröskereszt Egyesületnek hosszú időn át elnöknője volt, nyolcvankét éves korában Vrsacon meghalt. Az elhunytban Weitner Aladár ügyvéd édesanyját gyászolja.

— Visszahelyezték állásába a felfüggesztett magyarcsernjai legyzőt. Becserekről jelentik: A Bácsmegeyi Napló annakidején megírta, hogy Mijatov Mija jasatomicsi főszolgabíró felfüggesztette állását Manjulov Szlávkó magyarcsernjai legyzőt, mert Jómódu gazdáról olyan bizonyítványt állított ki, hogy azok kommuniszták és ennek alapján a főispán megsemmisítette a gazdák képviselőtestületi mandátumát. A főbíró végzése szerint Manjulov ezt azért követte el, hogy ezáltal olyan többséget hozzon létre a községi képviselőtestületben, amely őt megválassza legyzőnek. Alekszijevis Mita főispán most a főszolgabíró rendelkezését hatálytalannította és Manjulovot állásába visszahelyezte azzal az indoklással, hogy a legyző jogosan állította az illető gazdáról bizonyítványában, hogy kommuniszták, mert nevük a kommunisztagyanus egyének nyilvántartásában fel voltak véve, ha nem is Magyarországon, de Alekszandrovó telepes községben. Manjulov Szlávkó már el is foglalta újból hivatalát.

— Vojnics Miklós háro lesz Bácsalmás képviselője. Budapestről jelentik: Huszár Károly, az Országos Munkáshiztosító Hivatal új elnöke és dr. Alföldi Béla alelnök lemondtak mandátumukról. A házalmási kerületben, amelynek eddig Alföldi volt a képviselője az egyesült párt hivatalos jelöltje Vojnics Miklós háro lesz, akinek megválasztása biztosra vehető.

— A Szubotica—szombori vonaton váltókat loptak egy Jarmanasi kereskedőtől. Szomborból jelentik: Pénteken a Szuboticáról Szombor felé haladó vonaton, Weinhardt Ferenc jarmanasi kereskedő zsebéből ismeretlen tettesek kilopták a pénztárcáját. A pénztárcában hatszáz dinár készpénz és két darab kitöltött váltó volt. A váltók összesen 150.000 dinárról szóltak, amelyeket Weinhardt kívül a felesége is aláírt. Weinhardt azonnal megjelent a fellelőtetést a szombori rendőrségnél, amely a nyomozást megindította.

— «Kóza Jutka» Bácskogradistén. Bácskogradistéről jelentik: A bácskogradistei Népkör műkedvelő gárdája nagy sikerrel játszotta karácsony másnapján a «Kóza Jutka» című énekes népszínművet. A szereplők Ráthgébél Mihály, Surján Lajos, Botka József, Sisitka József, a női szereplők közül Nagy Bözsike, Buru Rózsika, Buru Margitka, Úveges Ilonka, Szóke Margitka, továbbá kisebb szerepekben Majer Vilmos, Dózsa Gyula, Úveges Lajos, Megyeri Lajos, Börcsök Feri, Buru Ferenc voltak jók. A darabot Hegedüs Vince tanítá rendezte izlésesen és hozzáértéssel.

— Egy román szenátor halálos autószerencsétlensége. Bukarestből jelentik: Nikolau szenátor pénteken autószerencsétlenség áldozata lett. A szenátor a Csernovic—bukaresti vasútvonal mentén haladt autójával és éppen akkor akart egy helyen átmenni a sínekén, amikor a csernovici gyorsvonat elrohogott. A sorompó nem volt leengedve és a vonat pozdorjává törte az autót. A szenátor szörnyethalt, sőtörje pedig ulyosan megsebesült. A pályaórt letartóztatták.

— Életunt öregasszony. Vrsacról jelentik: Loos Barbara hatvannégy éves vrsaci özvegyasszony lakásán maróanyagot ivott. Az öngyilkosságot a szomszédok fedezték fel, kik figyelmesek lettek az asszony segélykiáltására. Beszélgették a kórházba, de az öregasszony rövid szenvedés után meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— A noviszadi Vöröskeresztgyűlés Szilveszter-estélye. A noviszadi Vöröskereszt egyesület szombaton a Szlobodában Szilveszter-estét rendez.

— Új község-háza épül Turján. Sztribecsejéről jelentik: Turja község képviselőtestülete község-házát építette. Az építési költségekre a képviselőtestület nagyobb összeget írányzott elő. Az új község-háza a jövő tavaszra készül el.

— A Villanytelep igazgatósága közli, hogy a Szilveszter-estre való tekintettel a menetrend szerint este 11.30-kor induló kocsin kívül a Rudics-kitérből éjjel 2 órakor is indít különjáratot Paličsra és ugyanakkor a törvényeségi kitérből Alekszandrovóba.

Ketten beszélnek

A kéményseprő, aki a Mucsi-telepen lakik, jön befele. A lépcsőházban találkozik a postással, aki így szól:

— Jó hogy jöni Levele van.
— Köszönöm. (Gyanakodva dicséret) Remélem nem újévi üdvözlőket?

— Az még korat lenne. De mért nincs ma munkában?

— Plhenek. Erőt gyűjtök a szilveszteri küzdelmekhez.

— Jó magának (irigyen) már éjjelkor munkába áll!

— Na, maga se panaszkodhat! Hajnal almában tarolja le a népet. Senki se enged el üres kézzel...

— Már csak jobb a kéményseprőnek! Végigsarcolja az összes kafanákat...

— Ez se fenéki tejfel. Alkéményseprők garázdálkodnak a városban. Egy piszkos létrát dugnak a főnök alá, meg egy marék kormot a képlükre és kész! A legszebb nők dörgölöznek hozzájuk, hogy szerencsét hozzon...

— No és az álleveihordó kutya? Eltekintve attól, hogy a háziur újkor vidékre utazik, a naccsága meglóg, a boltokat becsukják és a konkurrencia lesben áll...

— Szervezkedni kéne. Így még a befejtetés sem térül meg.

— ?

— A névjegyek...

— (Legyint). Egy vagyon. Ötszáz darabot nyomattam. Valódi dombornyomás: B. U. E. K. Turó János fa-

teur.

— A szerb karácsonyra már nem is marad.

— Tavaly kifogytam az utolsó szálig, mert a másik felére nyomattam a cirilicát. De most külön...

— Kár, hogy az izraeliták nem fektetnek olyan nagy súlyt a zsidó újévre.

— (Károg). Kár.

— Hát szerencse fel!

— Ja, igaz, meghalt a gróf Pacolák!

— Gróf Pacolák? Akitől azokat a zsiros borralalokat szoktam kapni?

— Igen, a világ leggavallérabb grófja. Száz dinárt adott minden Szilveszterkor.

— (Megilletődött). Ó! (Zokog.) Na, ez az év is jól kezdődik...

— Marica grófnő. A szuboticei Katolikus Legényegylet műkedvelő társágának előadásában már ötször nagy sikerrel játszott «Marica grófnő» című operett hatodszor január 1-én, vasárnap este kerül színpadra. Jegyek elővételben Krécsinél válthatók.

— Tűz Noviszadon. Noviszadról jelentik: Panics Tósa noviszadi Gunduličeva-uca 31. számú nádtetes háza pénteken hajnalban kigyulladt. Azonnal értesítették a tűzoltókat, de a kocsi a nagy hóban elakadtak és emiatt csak megkésve érkeztek az égő házhoz, mely ekkor már lángokban állt. Az oltásnál Arsenjics Vlada tűzoltó súlyosan megsérült. A kár 30.000 dinár.

— Muzsikus Ferkó Molon. Molról jelentik: A molli Önkéntes Tűzoltótestület rendezésében karácsony másnapján színpadra került a «Muzsikus Ferkó» című operett. A műkedvelő szereplők és a zenekar tagjai kitűnő előadást produkáltak. Muzsikus Ferkó szerepében Szabó Gábor közvetlen jó alakítást nyújtott. Deutschi Manicka bájos volt a primadonna szerepében, a Tüski Ilonka Borcsája pedig igaz hangulatot varázsolt a színpadra. Schlesinger Mátyás újból részszolgált a régi rangjára, hogy ő a molliak Pálkai Mártonja. Király Béla kómikuma is sok kacajt keltett. Jó volt a többi szereplő is: Székely Böske, Szendrei Ilonka, Deutsch Rózsika és Schlesinger Böske, továbbá Baranyai József, Vegel János, Beck Károly, Schwarz István, Raffai László, Hirschl Andor, Buklin Gábor és Kis András. Karmester Minko Joco zeneszerző volt, ki fáradhatatlan buzgalommal állította össze és tanította a műkedvelő zenekart, amely nagyszerű játékaival feledhetetlen estét szerzett a közönségnek. Dragin Gyvro tűzoltóőrnagyoké az érdem, hogy az előadás teljes anyagi és erkölcsi sikerrel zárult. Az előadás után táncmulatság volt.

— A Népkör Szilveszter-estje. A Népkör a szuboticei műpártolók közreműködésével szombaton este kabaréval egybekötött Szilveszter-estét rendez. A kabaré iránt, mely Koncz Dani és Weisz Bubus rendezésében kerül előadásra, nagy az érdeklődés.

— Belefutott az esővízes-medencébe. Vrsacról jelentik: Halálos szerencsétlenség áldozata lett Kóza Juliska fiatal banatszki-dusanovaci leány, aki Vrsacon Mitrovics Sztjojin vendéglőjében volt alkalmazva. A fiatal leány kiment az udvarra és az esővízes medencében megakarta mosni a haját. Amikor a víz fölé hajolt, elszedült és beesett a két méter mély medencébe. A vendéglőben feltűnt, hogy a leány sokáig elmarad, mire keresésére indultak és a medencében megtalálták Kóza Juliska holttestét. A rendőrség megindította a nyomozást.

Rádió-apparátusok

Mindenemű alkatrészek:
Varta akkumulátorok főlerakata
Phillips lámpák, Er cson foihallgatók,
Egyenirányítók, fergő-kondenzátorok,
hamvaszórók
Állandó nagy raklára, viszonteladónak nagy engedély
MALLER BÉLA
okl. gépészmérnök, Su-otica, Petrogradska 8.

— Református istentisztelet. A szuboticei református imaházban szombaton este hat órakor lesz a szokásos szilveszteri hálaadó istentisztelet.

Köhögést, náthát, tüdőbajokat biztos eredménnyel gyógyít a Sirofen. Kapható minden gyógyszerárban.

— A Színházi Élet új száma a szokott gazdag tartalommal jelent meg. Mélynyomású képek, érdekes cikkek, riportok, regénymelléklet és gazdag rovatok teszik változatossá az új számot, amely darabmelléklettel Bus Fekete László «Páros csillag» című darabját közli. A Színházi Élet a Literária árusítójánál kapható.

Gradjanszka Kaszinó fél 9 órai kezdettel Szilveszter-estét rendez.

Dr. Szántó Gábor főorvos külföldi tanulmányutjáról megérkezett s rendelését újra megkezdte.

— Választás a pancsevői zsidó hitközségben. Pancsevőről jelentik: A napokban zajlott le a pancsevői zsidó hitközségben, a képviselőtestületi tagok megválasztása. A választást már hetek óta nagy izgalom előzte meg, mert a Wertheimer Ede vezetése alatt álló ellenzék erős agitációt fejtett ki. A választás a hivatalos párt teljes győzelmével végződött. A képviselőtestület tagjai a következők lettek: Freund Arthur gabona nagykereskedő, dr. Gonda Mór orvos, Ferenc Izsó dunagőzhajózási főnök, Deutsch Márkus börgyáros, Heim Henrik kereskedő, Porter Vilmos szesz-nagykereskedő, Pollák Mór gabonakereskedő, dr. Graber László ügyvéd, dr. Lénárd Hugó ügyvéd, Soltész Károly a Produktiva igazgatója, Wolf József fanagykereskedő, Deutsch József hajózási vállalkozó, Oflner Ferenc gyarmat-áranyagkereskedő, Rosenstock Gyula magánzó, Graumann Henrik műszaki gyáros, Szügyi Adolf bórnyagykereskedő, dr. Pollák Aladár ügyvéd, May Ernő kereskedő, Fischgrund Oszkár nagykereskedő, Adler Károly kereskedő, Deutsch Emil bankigazgató. Póttagok: Ulmer József mérnök, May Róbert kereskedő, Deutsch Sándor börgyáros, Marer Gyula gépkereskedő, Oflner Gyula könyvelő, Haiduschka Bernát fanagykereskedő. A választáson az ellenzéki lista mindössze tízenegy szavazatot kapott.

DESANKA KREM

Hatalos ültetés: ér tiszta, matt arebört ad. Aki egyszer használja, más krémet nem használ többé.

Saját érdekében próbálja ki
Készíti Stanislav Popović, gyógyszerész
Velike Kikinda (azelőtt Mária-föld)
Egyedülrítés
HELLER ÉS VÁZSONYI VELIKA KIKINDA
1100

SPORT

Az amszterdami olimpiász atlétikai világbajnokságai

A holland stádion futópályája — Várhatók-e új világrekordok Amsterdamban? — Mit remélnek az angolok? — Mit tud a kontinens?

Amszterdam, szeptember.

Az olimpiásznak mindenkor az atlétika volt a legfontosabb versenyszáma. Amsterdamban 1928 július 29-től augusztus 7-ig bonyolították le az atlétikai viadalt, melynek legérdekesebb számai a futószámok lesznek. A holland szövetség nagy gondot fordított arra, hogy a futópályák a lehető legjobb állapotban várják a nemzetek fiait. A pályát Wils építész terve alapján készítette egy külön e célra felállított technikai bizottság, mely előzőleg megtekintett több híres európai pályát. A holland stádion pályája öt rétegből áll. Az első réteg egy 12-15 centiméteres góromba terméskő-törmelék. Nem téglatörmelék, hanem terméskő. A terméskő darabok a puha talaihoz sokkal jobban tartanak, az amszterdami stádion talaja pedig: homok, homok és homok. Külön ilyen pályahengerlő német gépekkel hengerelték le ezt a 12-15 centiméteres réteget. A hengerelés előtt azonban a darabos és durva terméskőtörmelékre finomabb törmeléket szórtak, hogy a durva darabok közötti hézagok eltűnjenek! A második réteg egy 12 centiméteres salak réteg, 5-7 centiméter vastagságú salak darabokat nedvesen hengerelték le az első rétegre. A harmadik réteg egy 10 centiméteres és vastagságú már nem olyan góromba salak-anvagy. Ezt nem hengerelték le. A negyedik réteg egy 42 centiméteres vastagságú egész finom salak tömeg, melyet eredetileg is erősen megnedvesítve hengerelték. Az ötödik réteg még nincs kész. Ezt csak pár héttel az olimpiai versenyek előtt fogják a pályára hozni. Az ötödik réteg ugynevezett csigaszálból áll, melyben 20 százaléka »finom« kemencehamu, 30 százalék megőrölt vörös cseréttég a anyag. A kemencehamu nedvességelvezető, míg a megőrölt vörös cseréttégla anyagnak nincs más hivatása, mint hogy a futópályának megadja a szokásos vöröses színt. Valami kevés százalék mész is kerül még az ötödik réteg masszájába, de az egész pályában egy grammnyi agyag sincs, sem égetett, sem nem égetett állapotban. A párisi Colombes-pálya a bizonyított, abban sincs egy szemernyi agyag sem, hogy az agyagnélküli futópályák a legideálisabbak, mert felhőszakadás után is kitűnően használhatók.

A futópályának csak egy hibája van: kicsi. A Colombes-pályánál 100 méterrel rövidebb a kerülete. A 200 métert például

két fordulójával tudják csak lefutni, míg a párisi pályánál egy fordulójára volt csak. Ezen a rövid pályán nehezen fognak új világrekordok megszületni a rövid távokon. A hosszabb távoknál, 800, 1500, 3000 méter már nagyobb a lehetőség részben azért is, mert ezekben a számokban hatalmas futótehetségek startolnak. Az atlétikai eredmény standardja mindenestre jobb lesz a párisinál. Amerika hatalmas gárdával lép a porondra, de Európa is kitűnik a maga teheiségeivel. A sprint számokban Amerikának egyedül Németország az ellenfele, mely egy sereg nagyserű sprinterrel rendelkezik. A szakemberek olimpiáig tippel 100 méteren a német Körning, akinek Bowman, Borah és Hussey amerikai óriásokkal kell megküzdenie. Ez azonban csak iúmbor jóslás, mert ki tudja, mivel jön ki Amerika.

A 10 futó, 3 ugró és 4 dobó, vagyis az összesen 17 atlétikai versenyszám közül nem kevesebb, mint nyolcra pályáznak az amerikaiak, négyet szeretnének megverni a finnek, kettőt a svédek, egyet a németek, franciák, illetve a kanadaiak. A futószámok spaprosz favoritjai így alakulnak nemzetek szerint: a 100 méteren a várható óriási küzdelemből — talán — a német Körning kerül ki győztesnek. A 200 méteren már nagyon nehéz lesz a dolga a német futónak az amerikkal szemben, Borah és Wycoff 20.9, illetve 21.2-es ideje jobb a német 21.4 mp.-es idejénél, bár köztudomású, hogy az amerikaiak a 200 métert egyenes pályán futották le! A 400 méteres síkfutás biztos szákmánya Amerikának, a 800 méteren egy francia futó a favorit, 1500 méteren nem tudják a finnek megverni, 5000 méteren svéd győzelem várható, a maratoni futásban pedig a kanadai Bricker áll a jelöltek élén. A két olimpiai góltűz is amerikai győzelmet hoz. Az 1500, vagy az 5000 s a 10,000 méteres síkfutásokban amerikai még az első hat helyezett közé sem igen lehet várni, mégis Amerika az 1928-as olimpiászon is nagyon vezetni fog. De ahogy kimagasló az eredmények között majd az amerikai atlétikai épp olyan szélesvízű menő harc várható a második helyért a finnek, svédek és a németek között. A legnagyobb sánsza Németországnak van, mely nagyserű atléta-gárdával kezd a viadalt, hogy megmutassa a világnak a leggyőztes Németország diadalmas erejét.

Kelemen Ernő

Pancevó város kiírta a pályázatot a kinevezés alá eső állásokra. Pancevóról jelentik: Alekszjevics Mita a beogradi tartomány főispánja kiírta a pályázatot Pancevó városánál azokra az állásokra, amelyekbe a főispán nevez ki tisztviselőket. A következő állásokra írták ki a pályázatot: egy rendőrcapitány, mint pancevói rendőrségi bejelentőhivatal főnöke, (kivántatik jogvégzettség), egy hivatali tiszt (a rendőrségi bejelentőhivatalban), főszámvevő, főszámvevőhelyettes, városi főorvos kórházigazgató, főlevéltáros, főmérnök egy mérnök, egy építész és végül egy utmester.

Dr. Dolány Gyula vraci előadása Palesztináról. Vrsacról jelentik: Dr. Dolány Gyula ügyvéd a jugoszláviai zsidó nemzeti mozgalom egyik vezetője, a vrsaci Népegyetem rendezésében nagy sikerű előadást tartott a zsidó állampártól. Első előadásában a nemzeti állam jelentőségéről, szociális és kulturális helyzetéről és a zionista mozgalomról beszélt, míg második előadása keretében Palesztina jelenlegi helyzetéről és az ottani zsidóság életéről beszélt. Az érdekes és értékes előadásokat nagyszámú közönség hallgatta végig.

Műkedvelő előadások Vrsacon. Vrsacról jelentik: A vrsaci német iparostűtű műkedvelői nagy sikerrel adták elő Eysler »Fanni táncba megy« című operettjét. Az előadás kifogástalan volt és a közönség meleg ünneplésben részesítette a szereplőket. Krümer Kethe az egyik vezetésében elsőrangú alakítást nyújtott, és tehetséges műkedvelőknek bizonyult. Kellemes hangja szépen érvényesült. Megérdemelt sikere volt Hett Péternek és Flesch Richardnak. A többi szereplőkben jók voltak: Kuncser Mária, Scheffer Lujza, Kreiner Rózs, Gicsor Vencel, Winter József, Hanzel Dezső és Schäffer Albert. Az előadást a nagy sikerre való tekintettel megismételik. — A német Kulturbund vrsaci szervezete névös előadást rendezett. Az értékes műsort dr. Bauer Ludvig újságíró, a »Deutsches Volksblatt« munkatársa nyitotta meg, aki ismertette a szövetség kulturális céljait. A leányegyesület dalárdája Cluvatal szimfóniáját énekelte nagy sikerrel. Osvald Mákus vezetésével, Steinkamp József előadását után Walz Julia vezetésével a leányegyesület énekkara több dalt énekelt. A Kulturbund ezentúl minden héten megrendezi Vrsacon szokásos műsoros estjét a német kaszinóban.

Halálos szánkózás. Pancevóról jelentik: Pepeta Péter ötvenhat éves tuvaros szalmát hordott haza szánkóval. Mikor a második szállítmánnyal hazaérkezett és le akart szállni a szánkóról, a sikos szalma tetején megsuszott s olyan szerencsétlenül esett le, hogy nyakcsigolyáját eltörte és azonnal meghalt.

Az »Aranykakas« délutáni előadása. Vasárnap délután négy órai kezdettel mérsékelt helyárrakkal kerül színre az »Aranykakas« című kacagtató énekes vígjáték a Nép körben. Jegyek Krécsinél kaphatók.

Leendő anyáknak kell figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egyhangúan dicsérik a valódi »Ferenc József« vizet, mert könnyen bevezető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. Kapható gyógyszerárakban drogériákban és fűszerüzletekben.

A Noszty-fiu Novibecsejen. A novibecseji polgári olvasókör műkedvelő gárdája karácsony másnapján nagy sikerrel adta elő Harsányi Zsolt »A Noszty-fiu esete Tóth Marival« című négyfelvonásos vígjátékát. Az előadásban kiűntek: Sztáry Juliska, Bali Lajos, Rigó Lajos, Farkas József, Szakáll Mancika, Kaszás Mariska, Patócs Lőrinc és Gaál István. Jók voltak még: Sztáry István, Kaszás János, Kaszás Mariska, Rausch Mariska, Róza Lajosné, Kovács Teruska, Tandl József, Réh Mancika, Szönyi János és Kiss Mihály. A rendezésért Flachbart Károly lelkész és nejét illeti dicséret.

A Bácsmegeyi Napló zsebnaptára. A Bácsmegeyi Napló újévi számához a kirdőhivatal izléses, kétszínnyomású zsebnaptárt mellékel, amelyhez a lap vásárlói ingyen jutnak. A zsebnaptárak árusítását forgalomba nem kerülnek és csak a Bácsmegeyi Napló olvasói szereshetik meg.

Iparengedélyrazzia Sztaribecsejen. Sztaribecsejéről jelentik: A sztaribecseji rendőrség az elmúlt napokban iparengedélyrazziát tartott a kereskedők és iparosok körében. A razzia alkalmából negyvenöt kereskedőt illetve iparost találtak, akik nem tudták felmutatni iparengedélyüket. A rendőrség a kereskedők ellen feljelentést tett a főszolgabírósnak.

Kraljevbrezi pezsgő a vezető márka

A Tolnai Világlapja legújabb száma rendkívül tartalmas és az olvasóvalókon kívül egész sor aktuális illusztráció van benne. A lap szokott regényemlékleteivel együtt 12 dinárért kapható a Literária árusítóinál.

A Szubotical Kereskedők és Gyárosok Egyesülete (Lloyd) az idén is folyó hó 31-ikén saját helyiségeiben szilveszter-estélyt rendez. Kezdeté este fél 9 órakor. Ezen az estélyen csak az egyesület tagjai, azok hozzátartozói, valamint az egyesületi tagok által bevezetett vendégek vehetnek részt.

A szubotical Lloyd Szilveszter-estélye. A szubotical kereskedők és gyárosok egyesülete szombaton fél kilenc órai kezdettel Szilveszter-estélyt tart, amelyre kitűnő jazz-zenekart szerződtettek. Belépődíj nincs. Az egyesület megállapodott a vilánygyárral és Pallas felé, valamint Alekszandrovóba éjjel fél 2 órakor indul az utolsó villamos.

Felmentett királysértő. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék pénteki tárgyalásán Igies Lázár deszpotováci földművest felmentette a királysértés vádjára alól.

Az adókvetés hatottja. Vrsacról jelentik: Tragikus körülmények között halt meg Eberhardt Ede ötvenhat éves köztisztviselőben álló vrsaci kereskedő, az »Üvegudvar« tulajdonosa. Eberhardt az adókvető bizottsághoz kapott idézést, aminek eleget téve, megjelent a városházán, ahol megállapították ezévi adóját. Eberhardt izgatottn tért haza. Az izgalom következtében nemsokára rosszul lett és éjezaka rövid szenvedés után meghalt.

INGYEN MINTACSOMAG

DOSTAL pinere gyöngyöréből. Enyszeri használat elég. Bőratka, rattanás, arctisztítás, eltűnik. Küldője 2 dinárt helylyegben portóra. KEMIKALIJA NOVISAD 144. Gyógyszerárakban drogériákban 20 dekás eredeti karton 25 dinár. 11438

TŐZSDE

Zürich, dec. 30. (Zárlat.) Beograd 9.125, Páris 20.3825, London 25.285, New-york 517.75, Brüsszel 72.45, Milánó 27.35, Amszterdam 209.425, Berlin 123.575, Bécs 73.175, Szófia 3.735, Prága 15.34, Varsó 58.05, Budapest 90.625, Bukarest 3.185.

Szentai gabonaárak, dec. 30. A pénteki piacon a következő árak szerepeltek: Buza 300 dinár, tengeri morzsolt azonnali szállításra 220-225 dinár, tavaszi szállításra 210 dinár, takarmány-árpa 220-230 dinár, zab 200 dinár, rozs 280-285 dinár, köles 20-225 dinár, bab 330 dinár, heremag 1750-1800 dinár, burgonya 130-190 dinár, élelmények: 0-ás liszt 470 dinár, 0-ás g 470 dinár, kettős főzöliszt 450 dinár, ötös kenyérliszt 430 dinár, hetes 300 dinár, nyolcas 220 dinár, konkoly dara 220 dinár, korpá 210 dinár. Irányzat: változatlan. Kínálat, kereslet: minimális.

Szombori terménytőzsde, dec. 30. Buza: Bácska vasut 302.50-307.50. Rozs: Pácska vasut 71-72 kg. 295-300. Zab: Bácska vasut 250-255. Árpa: takarmányi 61-62 kg. 220-225, takarmányi 63-64 kg. 235-240, tavaszi 65-66 kg. 265-270. Uj tengeri: Bácska vasut 210-215. Bab: fehér nem válogatott 5-7% 325-330, fehér válogatott 360-365. Liszt: 0-gg 425-445, 0-g 425-445. 2-es 410-430, 3-es 380-400, 6-os 320-340, 7-es 260-270, 8-as 205-215, finom korpá 195-200. Irányzat: változatlan. Forgalom: 81 vagon.

Noviszadi terménytőzsde, dec. 30. Buza: bácskai 77-78 kilós 2% 297.50-307.50, szerémi 77-78 kilós 2% 297.50-307.50, szlavóniai 77-78 kilós 2% 300-310. Rozs: bácskai 72 kilós 2% 285-295. Árpa: bácskai 65-66 kilós 245-250, bácskai 68-69 kilós 265-270, szerémi 65-66 kilós 245-270, szerémi 68-69 kilós 265-270. Zab: bácskai, szerémi és bánáti 250-250. Tengeri: bácskai régi 225-230, bácskai új gar. minőség 215-225. Liszt: 0-gg és 0-g bácskai 425-437.50 kettős számú bácskai 405-415, ötös számú bácskai 385-395, hatos számú bácskai 317.50-325, hetes számú bácskai 260-270, nyolcas számú bácskai 200-207.50. Korpá: bácskai, szerémi és szlavóniai jutazsákokban 195-200. Bab: bácskai fehér új 2-3%-os 360-365, szerémi fehér új 2-3%-os 360-365, bácskai fehér új válogatott 375-380. Forgalom: 51 vagon. Irányzat: változatlan.

Budapesti gabonaárak, dec. 30. A gabonaárak irányszava javuló. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határ-időpiacra: Buza márciusra 31.60-31.64, zárlat 31.60-31.62, májusra 32.10-32.12, zárlat 32.08-32.10, rozs márciusra 30.58-30.60, zárlat 30.58-30.60, tengeri májusra 25.60, zárlat 25.58-25.60, júliusra 26.04, zárlat 26.02-26.04. A készáru-piacon: Buza 30.15-31.25, rozs 29.05-29.25, árpa 26.50-27.50, sörárpa 29.50-33, köles 23-24, tengeri 25.75-26, zab 25.50-25.75.

Budapesti értéktőzsde, dec. 30. Magyar Hitel 90.6, Osztrák Hitel 53. Kereskedelmi Bank 127, Magyar Cukor 209.5, Georgia 15.7, Rimamurányi 114.1, Salgó 75, Köszén 758, Bródi Vagon 2.3, Becsini Cement 276, Nasici 183, Ganz Danubius 200.5, Ganz Villamos 176.5, Atheneum 28.25, Nova 48, Levante 27.4, Pestéi Hazai 228. Irányzat: lanyha.

Vizálás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mal állása a következő: Duna: Zemun 30 (+12), Noviszad 28 (+14), Zemun 204 (+14), Pancevó 212 (+4), Szmederevó 320 (+20), Orsava 254 (+66). Dráva: Oszijek 100 (+10), Száva: Mitrovica 538 (-2), Beograd 162 (+20). Tisza: Szentá 8 (+42), Becsej 35 (+35), Tittel 105 (+23).

KÖZGAZDASÁG

Bark Péter közvetítette Jugoszlávia angol kölcsönét

Beogradból jelentik: Mint a *Bácsme gyei Napló* már jelentette, Markovics Bogdán dr. pénzügyminiszternek sikerült Londonban egy 20 millió fontos angol kölcsön leköltésének előfeltételei megte remteni. Markovics Bogdán dr. pénzügy miniszter a kölcsön feltételeiről a kor mányt is tájékoztatni akarja és ezért két napos tartózkodásra Beogradba érkezett. A jugoszláv 20 millió fontos államköl csönt az *International Corporatica Ltd.* angol bank fogja kibocsátani, amely pénzügyintézetnek Bark Péter, a volt cári pénzügyminiszter egyik alelnöke. Bark Péter az elmúlt hónapban Beogradban tartózkodott és még beogradi tárgyalá sainak eredménye a 20 millió fontos köl csön.

A különféle okmányok bélyegzési módja

Értesülésünk szerint a legközelebbi napokban megkezdődnek a részvénytár saságoknál, bankoknál, kereskedőknél, iparosoknál stb. az ugynevezett bélyeg szemlék, amelyeket tisztviselők és pénzü győrök tataranak meg, amikor is a könyvek, váltók, számlák s különféle okmányok s bevásárlási könyvecskéket stb. vizsgálják meg, hogy helyesen van nak-e bélyegezve. A hiányokért az el vont bélyeg értékének ötvenszereséig terjedő bírságot rónak ki. A bírság el sősorban azokat sújtja, akiknek birtoká ban bélyegtelen számlákat találnak.

Az még nem mentesít a bírság alól, ha a megfelelő bélyeg felragasztják, hanem a bélyeg elhelyezésére is szá bályok vannak. *Kérvények, felebbezések, panaszok, előterjesztések*, valamint ezek mellékleteire a bélyegeket mindig az okirat felső részére kell ragasztani, elő szőr a nagyobb, s azután a kisebb érté kűek. Ezeket nem kell átírni, az okmá nyok első sorának szövegével, miután ezeket azon hivatalok semmisítik meg, amelyeknél be lesznek adva.

Számlákra, nyugtáira, bizonyítványok ra, különféle szerződésekre, meghatal mazásokra, kötelezvényekre, törlési en gedélyekre, s az összes okmányokra,

amelyeket magánosok állítanak ki, a bélyeg előbb ragasztandó s azután az első sorral átírandó és a szöveg foly tatandó, ha nincs ez így bélyegezve, a hibás bélyegzés nemlétezőnek tekinten dő s bírságot von maga után.

Ha valamely okmányt nyomtatott szöveggel árusítanak, s ezeknél a bélye gek (ha több kell) már nem írhatók át az okmányiszöveg első sorával, ezen esetben a felső részen felbélyegzett ok mány keltezésétől számítva 15 nap alatt bélyegmentes kérvény kapcsán az ille tékes adóhivatalnál mutatandó be, amely aztán a felülbélyegzést, illetve a bélye gek megsemmisítését fogja eszközölni. A kereskedelmi életben a számlákra ra gasztott bélyegeket a legtöbb esetben nem írják át a számla szöveg első so rával, azért a 20 parás helytelenül bé lyegzett számla után 10 dinár bírság fizetendő.

Közgazdászok a konzuli szolgálatban. Beeskerekről jelentik: A külügyminiszte rium felhívta a beeskereki kereskedel mi és iparkamarát, hogy a konzuli szol gálat reorganizációja kérdésében fejtse ki véleményét. A kamara erre vonatkozó lag most küldte meg jelentését a kül ügyminisztériumnak, amelyben javasol ta, hogy a konzulátusok fogalmazói ka rába nevezzenek ki közgazdasági szak embereket.

Az új adótörvény és a kereskedelmi és iparkamarák. Beeskerekről jelentik: A beeskerek kereskedelmi és iparkama ra felterjesztést intézett a kereskedelmi és pénzügyminiszterekhez, amelyben ké ri, hogy olyan fontos törvényeket, mint például az adótörvény, a jövőben ok vetlenül küldjék meg a kamaráknak és egyéb közgazdasági intézményeknek elő zetes véleményadás céljából, mert ak kor nem éri a javaslatokat annyi tá madás a közgazdászok részéről.

Német iparosegyesület alakult Vrsac on. Vrsacról jelentik: A vrsaci német iparosok közös érdekeik megvédése cél jából egy német iparos egyesület ala kítását határozták el. Az alakuló gyű lést nagy érdeklődés mellett tartották meg és megválasztották az új egyesület vezetőjét is. Elnök lett Apfelbaum Hugó hutorgyáros, alelnök Seermayer Gyula szabó, titkár Leka József női szabó, pénztáros Zoffmann Emil, könyvtá ros Habschid Ferenc, ellenőrök Kum János, Rosz János és Muisinger Mátyás.

Az új egyesületnek eddig háromszáz tagja van és januárban kezdi meg mű ködését.

A szubotical fűszerkedők szak csoportja elhatározta, hogy vasárnap január 1-én az ünnepre való tekintettel üzleteiket egész napon át zárva tart ják.

A vrsaci borexport. Vrsacról jelentik: Szeptembertől karácsonyig Vrsacról 435 vagon bort exportáltak. Szeptemberben 48, októberben 135, novemberben 178 és decemberben karácsonyig 74 vagon bort szállítottak külföldre. A vrsaci borexport az ezévi szüret után meglepően gyenge volt és meg sem közelíti az elmúlt évek ben exportált bor mennyiségét.

Fuzionált két vrsaci bank. Vrsacról jelentik: A vrsaci Takarékszövetkezet és Előleg Egyesület r.-t. hosszas tárgyalás után el határozta a fuziót a Pancsevói Népbank vrsaci fiókintézetével. A két pénzügyinté zet, mely eddig is Vrsacnak egyik legtekintélyesebb bankja volt, a fuzió következté ben »Vrsaci Népbank R.-T.« cég alatt fogja működését tovább folytatni. Az új bank vezérigazgatója Andrejevics Tosa, a Takarékszövetkezet igazgatója lesz. A Vrsaci Népbank januárban kezdi meg mű ködését.

Január elsején megszűnik a megyei átiratási illeték. A pénzügyi törvény 85. január 1-től megszűnik a megyei átiratási illeték. Ez az illeték a bácskai tar tományban 2 százalék, a beogradi és a szmederevói tartományban 1 százalék volt. A jövőben az ingatlan adásvételek, örökösödések és ajándékozások után csak állami illetéket kell fizetni.

Községfejlesztési és utépitési osztály a budapesti nemzetközi vásáron. Bu dapestről jelentik: A budapesti nemzet közi vásár, amelyet minden tavasszal megtartanak, legközelebb érdekes új osztállyal bővül. Községfejlesztési és utépitési csoportot létesítenek a kiállítá son, amelyen szemléltető, tudományos és kísérleti anyag is bemutatásra fog kerülni és szakelőadásokat tartanak. A két új osztály kétszázötvennél sok köz ügyemű vezetőt, tisztviselőt és mérnököt fog érdekelni és ezeket a vásár rendezősége szívesen kalauzolja a vásár területén és minden szakkérdésben készséggel ad nekik felvilágosítást.

KINTORNA

— De hiszen ez a bőftök, amit vissza küldtem, elhetetlenül kemény. Azután meg nagyon is kicsiny adag.

— Hátha elhetetlen: örülhet a nagysá gos ur, hogy kicsi!

A feleség: Hol voltál egész nap?
A férj: Az állatkertben... De folyton rád gondoltam, szívecském!

Brumzaláné a színház előtt várja a fér jét, aki utolsónak jön ki.

— Miért késtél ennyit? — kérdi.

— A színházban egy ember elvesztette tárcáját.

— Ez nem jelent semmit.

— Igen, de a lábom rajta volt a tárcán és meg kellett várnom, míg mindenki el megy.

Samu, hogy bosszantsa barátját, Mó ricot, levelet küld neki, amelyre nem ra gaszt bélyegyet és amelybe csak ennyit ír: »Jól megy a dolgom!«

Néhány nappal később Samu egy ha talmas, frankirozatlanul feladott ládát kap, amelynek szállítási költségei fejében jelentékeny összeget kell fizetnie. Amikor kíváncsian kinyitja a ládát, egy hatalmas követ talál benne és egy cédulát, amely en ez áll: »Ez a kö esett le a szívemről, ami kor azt olvastam leveledben, hogy jól megy sorod. Móric.«

Hafa Solid harisnyák
Buda Schönber, ger-nél Novlad, Jevrejska ul. 6

A TULSÓ PARTON

Claude Anet regénye

Ott ültemben, én, aki oly beszédes vagyok, egy szónak sem voltam ura, nem tudtam akarni, nem tudtam gondolkodni. A csend nem volt nyom asztó, valami finom parfüm terjengett a leve gőben. A grófnő egyik karjával a heverő támláját átölelve álmodozott. Annál a vonalnál, amit az oldalához szorított kar hoz létre, kissé fel dűzzasztva válla alatt meleg tónusu bőrét, a lecsuszott csipkeköntös szabad látást engedett a szemnek. Félig nyitott szája mosolyogni lát szott. Elfelejtettem, hogy de Francheret grófné val vagyok. Egy asszony volt mellettem és egye dül voltunk.

Nem gondolkoztam tovább, megfogtam a kezét és merészen szorítottam rá az ajkamat. Nem tiltakozott.

— Milyen fiatal maga, — ennyit mondott. Ez gyönyörű.

Magához vont, éreztem bőrének illatát és karja nyakam köré fonódott.

Amikor egy óra múlva kiléptem a szobájá ból, férfi voltam.

Azt az örömet, amit érezhettem volna Fran cheret grófné karjaiban, megrontotta a félelem, hogy újoncnak találhat. Ez érthető; melyik ser dülő ifju nem fél attól, hogy nevetségessé válik? Nem lett volna-e egyszerűbb azt mondani neki: »nem tudok semmit, magára bízom magam, le gyen a szeretőm és a mesterem.« De nagyon nehezen járható és hosszú az az út, amelyik az egyszerűséghez vezet. Azt gondoltam: »Bizonyá ra észrevette a tapasztalatlanságomat. Holnap majd kinevet és nem akar többé látni. És én ho gyan nézzek majd rá?«

De ugyanakkor boldog is voltam. Megismer tem végre ennek a női világnak a lényegét, a

melynek titka olyan sokáig kint volt. Az első im presszióknak, amelyet meg akartam őrizni, a bib lia szavaival adtam kifejezést: »a test akarata.« A test akarata nem engedtem, ez történt és sem mi más. Egy ifju számára, aki csak a könyvek ben és romantikus álmódásokban élt, ez nagy újság volt. Azt is éreztem, hogy ennek az első találkozásnak a tökéletlen öröme nemsokára tel jes boldogsággá változik át. Tudtam, hogy a tö kéletesség bizonyos fokát lehet elérni és elhatá roztam, hogy ide minél hamarabb elérkezem.

Egy pillanatra sem jutott eszembe az, hogy hűtlen vagyok Henriettehez. Henriette más di menzióban élt. Ő abban a kastélyban lakott, amit képzeletem alkotott számára. Madame Franche ret olyan hajlékba hívott meg engem, amely a föld biztos talaján épült. Még arra sem gondol tam, hogy megkérdézzem magamtól, vajjon sze rettem-e a mesteremet?

Szeretni... mi ez? Valakire meleg gyen gedséggel gondolni, keresni a találkozást, vele beszélgetni... Eltalálni sokszínű érzéseinek leg halványabb árnyalatát, meghatottan gondolni még az emlékére is. Egy pillantás elég a boldog sághoz. Egy lelken egyedül uralkodni: ez a leg főbb boldogság.

Akár távol volt tőlem Francheret grófnő, akár mellette voltam, mindebből semmit sem éreztem. Ha rá gondoltam, határozott képek je lentek meg szemem előtt, és milyen képek! Éreztem testét az enyém mellett és izgatott a vágy, hogy ezek a forró és sötét ölelések meg ismétlődjenek.

A délutánjaimat ezután Madame de Fran cheret lakosztályában töltöttem. Tenniszezni is, kissé fáradtan, csak estefelé mentem. Az első na pok félszeg zavara megszűnt. Elég balgán már mesternek képzeltem magamat...

Mi volt az az egyetlen árnyék, ami boldog ságunkra vetődött? Az, hogy tulságos könnyen jutottam hozzá. Ostoba voltam, nem tudtam kel lően értékelni ezt a győzelmet, mert nem har coltam érte. »A szeretője vagyok — mondtam

— ennek a bájos nagyvilági hölgynek, de bizo nyára megszokta, hogy a legkisebb szeszélyét is így elégítse ki. Én voltam ott, engem fogadott el, ha véletlenül nem én vagyok, más tölti be a helyemet.«

Madame de Francheret úgy viselkedett ve lem szemben, hogy azzal ugyan nem jogosított fel tulságos önhittségre. Érintkezésünk a legegyszerűbb volt. Soha asszony nem törődött keve sebbet a komédiázással, mint ő. Sem lelkiismeretifurdalást, sem félelmet nem szinlelt; nem érezte szükségét, hogy azt, amit mások bukás nak, megtévelyedésnek neveznek, valami magya rázattal mentegesse; nem igyekezett elhitetni velem, hogy ellenállhatatlan érzésnek engedett. Tökéletes fesztelenséggel (csak egy nagyvilági dáma rendelkezhetik — gondoltam — ilyen ha sonlíthatatlan szabadsággal) avatott be olyan játékokba, amiket nem ismertem, megízleltetvén velem azoknak savát-borsát. Egy hét sem mullott még el, amikor bevallottam, hogy, aki karjaiba vetette magát... újonc volt.

Mosolygott.

— Azt hiszi, hogy nem tudtam? kérdezte.

Sok mindenre megtanított, a titoktartás fon toságára is. Szobáján kívül közömbös ismerős ként bánt velem. Engem egészen elbűvölt ez a változás, amely az ő számára egészen természe tes volt... Semmi bizalmaskodás nem volt ilyenkor közöttünk, nem hangzott el egy két értelmű szó sem és nem villant fel egy sokat mondó tekintet sem.

Láttam az étteremben vagy a szalonban este anyámmal beszélgetni, és elképzelhetetlen volt, hogy ez ugyanaz az asszony, aki néhány órával ezelőtt a szeretkezők meztelenségében fe küdt karjaim közt, s hogy testének nincs titka előttem. Ezt a képességét legjobban csodáltam.

Igy telt el két hét. Azután el kellett válnunk. Az utolsó délután, amit együtt töltöttünk, azt mondtam neki:

— Hogyan leszek meg ön nélkül?
(Folyt. köv.)

Kevés pénzért sok mindent vehet!

Ujévre Ujévre
olcsón vásárolhat Subotcán
BRAČA LITTMANN-nál
(Husplac) T. vevőink ajándékban részesülnek! (Husplac)

**Sok áru miatt
ujabb árleszállítás!**

NYILT-TÉR

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy szeretett jó anyánk, testvérünk és rokonunk

özv. Polacsek Márkné
szül. Deutsch Julianna

folyó hó 30-án reggel, rövid szenvedés után, életének 64. évében elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait 1928 január 1-én, Kupa, a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra.

Nyugodjék békében!

A gyászoló család

Özv. Sreier Sándorné szül. Vágó Szeréna és fia, András fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a legjobb férj, apa, testvér és rokon

Sreier Sándor

szorgalmas munkás életének 64-ik évében rövid szenvedés után e hó 29-ikén elköltözött az élők sorából. Január 1-én déli 12 órakor kísérik utolsó útjára a rákoskereszturi új izraelita temetőben. Budapest, 1927 december 29.

Özvegy *Hetényi Józsefné* szül. *Sreier Rachel*, *Törzs Gyúáné* szül. *Sreier Nelly* nővérei. — *Sreier Béa* fivére.

Sógorai, sógorinők, unokahugai és unokaöccsei.

Iparosok!

Felkéretnek az összes iparosok, hogy tanoncikat feltétlen még a mai nap folyamán irassák be a tanonciskolába, mert január 1. után csak miniszteri engedéllyel lehet beiratkozni.

Beiratkozási díj nincs.

Szobotica, 1927. december 31.

IPARTESTÜLETI ELNÖKSÉG.

Gradska kafana
nagy Szilveszter-estélyt rendez

labda-csalával, konfettivel és szerpentinnel, melyen 6 darab malac és több kisebb nyeregmény-lárgy kerül kisorra

Az estélyen a helyi földi pezsgő üvege 130 dinár

Malomtulajdonosok figyelmébe

A Trsteniki malomkőbánya vojvodinai képviselőjét átvettem. Raktáron tartok legjobb minőségű daráló- és kiőrölő köveket, 32-48 colig. Olcsó ár-ajánlattal szolgálok. Kisebbségi komplett malomberendezést és 40-80 HP félstabil gőzgépet vagy motort veszek. Ajánlatokat részletes leírással kérek. Vamuzić Iván, gépk., Subotica Sud rev. é. y. u. 9

KARTAG

Játékkártyagyár gyártmányai kitűnőek, olcsók, fényesen lakkozottak és **űbbször moshatók**. Kávés, vendéglő- és tralikos üzemeknek **consumrabatt**. Kérjen ajánlatot!

„KARTAG“

stovarište kod **LIPOT GELER** Subotica
Iroda és raktár: Trgovalna i Industrijska Banka, Prokeših na ota, Kralja Petra-park (vasúti park)

Minden újdont elővashat havi 20 díjért

a modern kölcsönkönyvtárban Kifogástalan állapotban antikvár könyvek féláron kaphatók
Subotica, Pašičeva ul. 7.

UTAZÓ

a mezőgazdasági szakmában, vaskereskedőknél jól bevezetve, szerb és német nyelvismerettel azonnali belépésre **kerestetik**

Ajánlatok az igények megjelölésével „Állandó” jellegre Schmolka Novisad címzendők 1234

Francia illatszert győltolja 1295

a Gálly-gyógyszertár (Če. novička-utca)

oroszkölnivize

Az ünnepekre 1 liter kitűnő

BOR
7 DINAR

Azonkívül **karlócai úrmős és édes bor**. Saját őrlésű törkölypállanka, tea rum, teásütemények és **karácsonyadiszkek** nagy választékban és legolcsóbban szérezhetőek be

Nojcsek Géza
fűszerkeres edésébe

I-a tűzifa, bécsi diókoks

és porosz kályhaszén
ego'csobb áron házhoz szállítva kapható

Weisz Dezsőnél
Posta mellett

D. M. C.

legnagyobb ra tár **AVRAM KAJON**
Sara ova, Pres oonastj. 12683 Petra 26.

Somborban a Bácsmegeyi Napló részére

hirdetéseket
Dr. Szántó Miklós
Apatini ut 46. vesz fel.
Telefonszám 341.

Valódi szercsika fajalma

rendkívül olcsón kapható
Schäffer Róza
fűszer- és déliyámöleskere kedőnél, Subotica, főpostával szemben.
Tel fon 57. 594

BÖZENDORFER zongora, **STEINVEY, FÜRSTER** világmarkák. Erste Produktiv, Stelzhammer, Lira, Stingl, Lanberger, Glosz, Pallik, Stiasnyz, L. Edmund, Hoffmann. Zongorák rendkívül nagy választékban kaphatók. Arán Jugoszláviában legolcsóbbak és leghosszabb lejáratu részletek kaphatók. Kain hangszerkészítő. Subotica. Városháza. 10311

Dió Szilva Szilvaiz Má k
Sugár Manoná, Subotica
Telefon 7. 10431

Zongoravevők! Vigyázat! Zongorát vagy más hangszert csakis szolid, megbízható helyen vásároljunk! Részletfűzetére is. Olvasóink figyelmébe ajánljuk **Truppel Béla** hangszerkészítőit Novisad, legregibb és legnagyobb S. H. S. szaktűzet. 3790

TÖKE
Épület-, bútórés portál-
asztalos
Palmotičeva ul. 20.
Tanonc felvétetik.

Vizesuborka
kg.-ként 5 dinártól feljebb
Savanyított paprika
kg.-ként 6 dinártól feljebb kapható a
KEMÉNY-féle ecet- és konzervgyárban
Telefon 648 896

Legfrissebb Legizletesebb Legolcsóbb

Hentesárut
Sontát Virsilit 1180 Szafaládét
SERTESHUST, ZSIRT VUKOV
hentesnél vashet
RUDIC UL. (ATJÁRÓ HÁZ)

Utazó
urak és hölgyek tere tetnek, akik állami ététkapapapírok e adásával fog a koznak, vagy foglalkozni akarnak, saját érdeük, hogy személyesen keressék fel cégünket. Magas fizetési kedvezmények az utazók részére, amelyet egyetlen egy hazai intézmény sem képes adni, biztos egzisztenciát és magamkerekeli lehetőséget nyújt. **Reprezentáció Gradjevinska Banka, G-za Simov Novi- Vrbas, Kralja Petra 346**

Mit nyújt a GYAKORLATI GAZDALEXIKON

Közérthető, lényegre megvilágító tájékoztatást a mezőgazdaság minden kérdésében, ez a két könyv tonát a gazda nélkülözhetetlen kátája, utmutatója és tanácsadója. Aki tehát a legkisebb költséggel a legnagyobb te meési eredményt akarja elérni, az saját jól fel fogott érdekét követi és egyuttal a közne is szolgálja ot tesz azzal, hogy a **Gyakorlati Gazdalexikont** nemcsak magy szí, de tanulságait a gyakorlatban is érvényesí i.

Főbb tartalma:
Konyhakertészet, szőlőmívelés, baromfitenyésztés, méhészet, tejgazdaság, állatgyógyászat, talajmívelés, gyógynövények, vetőmagismeret, dohánytermesztés, gyümö cstermesztés, növénynemesítés, erdeszet, borászat, gazdasági gépek ismerete, állattenyésztés, műtrágyázás, takarmányozás, vadászat, halászat, burgonya-termesztés, komlótermelés, paprika, kender, len, falusi konyha, háziipar, rovarkártevők, nyu tenyésztés, ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés tenyésztés stb., stb.
Két kötet ára közöl 250) oldalon 480.— dinár
Kapható a BÁCSEMEGYEI NAPLÓ könyvosztályában

»RASOL«
borotvaport, mely borotva nélkül eltávolítja a legerősebb szőrzát is!
Higiénikus és parfümözött. Nagyszámú elismerőlevél a farsadalom minden részéről. Egy csomag 6-8 borotválkozókhoz 10.— dinár. Próbaként demó csomag 2 csomagotól (2) — dinár) felfelé. Eöre való fizetés mellett portómentes, utánvétellel postó külön felszámítva. Kapható az előállítónál:
Ant. Stürmer, Vršac

E'sőrendű szlavóniai préset széna és száma
nagyban kapható
JOSIP WEISS
széna és száma-nagykeres edőnél
Telefon 6-45. **ZAGREB** Ilica br. 82
Raktár: Nova gradiska.

Selyemtűllök a legdivatosabb színekben Szines strassok, srass- és selyem virágok. Ruhadiszek. Kalapselymek és bársoknyok minden színben
Veider-téle hűztompok, divánpárna bársoknyok Kal p- és kézimunka kellé ek
Mavro Bánjai SUBOTICA
város házéptüle

Tűzifa, porosz szalon szén Szolid kiszolgálás. — Favágó mo oraimmal bármikor háznál fűrészelünk
„IGNIS“ J. WIRTH tüzianyag-kereskedés. Iroda Agina ulica 13 és Valsonova ulica 10. (sárokház). Telefon 503

Ne mulassza el szerencsését! Vegyen vagy rendeljen még ma osztálysorsjegyet!

Az I. osztály 15. sorsjátékának huzása január 11.-én

Az új játékterv szerint
minden sorsjegy nyer!

Szerencseszámok csak nálunk kaphatók!

Kettős egész sorsjegy 200 din. Fél sorsjegy ára . . . 50 din
Egész sorsjegy ára . 100 din. Negyed sorsjegy ára . 25 din

Az új játékterv szerint
sok óriási nyeresemény!

Szétküldés vidékre is!

Még ma rendeljen sorsjegyet!

Lepedát és Jovanović osztálysorsjegy főelárusító Subotica. Telefon 214

Eladó

egész SHS. területen jól bevezetett, közszükségleti cikk gyártásával foglalkozó, rentabilis

középbácskai iparvállalat

esetleg üzembővítés és a rentabilitás fokozása végett 1¹/₂—2,000.000 dinár tőkével azonnali belépésre

társ

kerestelik. A gyár üzemben bármikor megtekinthető. Érdeklődéseket „Bór“ jellegű Radió Reklam Jugoslaviya hirtel tudósító iroda Subotica, postafiók 48. továbbít.

»DAMA«

FEHERNEMŰ-SZALÓN
TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Ajánl ujévre valódi lyoni selyemből készült hálóingeket, combinéket, ingbugyikat, ujévi ajándéknak alkalmas pijamákat, linon zsebkenőket, terítőket

Kafana KORZO Kávéház

Nagy

Szilveszter-estélyt rendez

Nadamo Fatime, a keleti boszorkány és Krausse Homes, európai világhírű szuggesztör előadásával

Távo balítás, beszélgetés eltűnt vagy meghalt személyekkel, stb. — Suboticán most először. Előadás után nagy konfetti és serpentin-csata, malacsorsolással

Az estélyen a kraljevbregi pezsgő üvegje 120 di ár és a kraljevbregi rizling üvegje 40 dinár

13019

Bojović gyógyszerész úrnak, Skoplje.

Hosszantartó betegségem alatt majdnem minden rumaelleni szert megpróbáltam, de kötelességem tartom kijelenteni, hogy jobbat, mint az Ön RUSKI MELEM gyógyszere, nem találtam, mert ez az egyetlen szer a csontfájdalmak és reuma meggyógyítására. Nemcsak engem mentett meg a RUSKI MELEM, hanem azok is mind dicserik, akik az én ajánlásomra hazatértek ezt. Mi mindannyian elismerjük ennek a gyógyszernek a kiválóságát, amely sok-sok fájdalomtól szabadított meg bennünket: Dušan Glavački szőlőtő, Stojan Čirčić szállodatulajdos, Djordje Bošković százados, Kaljeva Jovana Stanojevića tőkés, mindannyian piróti lakosok. A legmélyebb tisztelettel

DRAGUTIN KOSTIĆ
lakatos, Pirót

Igen tisztelt kedves gyógyszerész ur — Ischálásabban köszönöm az Ön gyógyszerét, amit nekem küldött és kérem, hogy a nyílvessző útján közölje a következőket: 14 éves Stanica leányom ritelen megbetegedett, a kezét fájlalta, megpróbáltunk minden gyógyszert, amiről csak hallottunk vagy ajánlottak, de egyik se használt. A baj már annyira elhatalmasodott, hogy a leányom sem öltözködni, sem vetkőzni nem tudott, a kezét egyáltalán nem tudta mozgatni, mindent nekem meg a feleségemnek kellett végezni. De amint az Ön RUSKI MELEM gyógyszerét kezdtek el használni, a kislány már az első tégely után jobban lett és ma már megint elterelő, egészséges és jókedvű lányom van, aki szorgalmasan folytatja tanulmányait. Mindenestre kérem azonban, hogy küldjön nekem alkalomadtán 12 doboz RUSKI MELEM-et, hogy szükség esetén kéznél legyen.

Kraljevo, 1923. március 25.

RISTA STAJIĆ
pékmester, Putnika ul. 40.

Szilveszter-este az „Obilić“ vendéglőben

Elsőrangú étel! Finom borok!
Figyelmes kiszolgálás!
Éjélkor malackisorsolás!
Tánc reggelig!
Szíves pártfogást kér

JOVAN VUČSAK

Ruha teszi az embert!

A legjobb és legszebb ruhák, télikabátok az én üzletemből kerülnek ki

VOJISLAV VASILJEVIĆ
úriszabóság

Subotica, Manojlovićeva ul.
Pletkóslő palota

BUTORSZÖVETEK

Selyem ripszek Moquettek
Brokátok Matracgradlik
Damasztok Szőnyegek
Ve'ourok Futók

az összes kárpitos ke. lékek nagyban és kicsinyben.

ZSAKOK, PONYVÁK, ZSINEGEK, KÖT LARUK
Mintákat vidékre is küldünk.

Weitzenfeld és Társa

Subotica De. n. Városi bérpalota.
Eugrot Vilsonova ul. 7

Vajjon

hová menjünk mulatni Szilveszterkor?

— Ha jól akarunk mulatni, akkor menjünk a **Hirt Pali bácsi vendéglőbe** (Jelašićeva ul.,

a városi gyógyszertárral szemben), ahol **disznótoros vacsorával** egybekötött nagy

Szilveszter-est

lesz. **Ejélikor malac-szöktetés.** Ezenkívül jó kiszolgálás és elsőrendű, tisztán kezelt kelebiai bora van Pali bácsinak

Egymillió dinár értékű rakttárral, 24 kirakattal, beogradi új áruház, 6 cső házbőrrrel, fióküzlettel

társat ke. es 150—300.000 dinár készpénz. el

Társnak az üzletet személyesen és önállóan kellene vezetni, minthogy új üzletágat beszerzése minden időmet leköt. Részletes ajánlatok **CITY BAZAR BEOGRAD**, Terazsi, e 7. sz. címre küldendő 1230

Szerezzen örömet gyermekének

és rendelje meg

Csili Csala Csalavári csalafintaságait

a Bácsmegeyi Napló könyvosztályában

Ára Din. 75.—

Vidékre 5 din. portóköltség

Reuma

akár akut, akár krónikus, csusz, isiás, nyilalás, csontfájdalmak, fej- és állcsontfájdalmak a legsikeresebben gyógyíthatók a **RUSKI MELEM** nevű szerrel, amit legjobban bizonyítanak az eddigi köszönőlevelek. Az eredeti doboz ára használati utasítással 25 dinár. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

Postán szállítja:

BOGOJEVIĆ udvari gyógyszertára, SKOPLJE

HA

jól akar mulatni, siessen megrendelni az alább felsorolt könyveket

Anatole France: Nyársforgató Jakab meséi

Karinthy Frigyes: Két mosoly

Krudy Gyula: Nagy kópé

Voltaire: Vadember

Szép Ernő: Elalvó hattyu

Mind az öt könyv összesen **40 dinárba kerül**

Bácsmegeyi Napló Könyvosztályánál

Vidékre 5 dinár portóköltség

Városi Takarékpénztár Suboticán

Foglalkozik az összes takarékpénztári és

bankügyletekkel

Subotica város teljes vagyonával kezeskedik

a Városi Takarékpénztár összes kötelezettségeiért és külön még **a betétekért**

Takarék- és folyószámlái **betétállomány**

Din. 24,000.000

KORZO MOZI

Ujév napján utó jára
BEATRICE CENCI
Híres méregkeverő regénye
VIII. Clement pápa idejéből. —
Tiber árada! Róma víz alatt!
Az Angyalvár veszélyén!
HARRY PIEL
Kisértetek

Sz. szilveszter és em. néző moziban szerencsés sorsolása!
Előadás kezdés naponta mindkét moziban 4. és fél 9 órakor

LIFKA-MOZI

Szilveszterkor utó jára
Gloria Swanson
SZONYA
Ujév napján
Vivian Gibson és Luciano
Albertini ezidél egyetlen világ-
filmje
Székhámosok
Mérés tárgyú, modern millió-
ben lelétszódetektívfilm
DOX JUAN S ÉJSZAKÁJA
B. ró. Lajos regénye

Sz. szilveszter és em. néző moziban szerencsés sorsolása!
Előadás kezdés naponta mindkét moziban 4. és fél 9 órakor

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbottól és alább
hátteresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbontott jellegű leveleket továbbítunk
Kérdésekben fordulj a szerkesztőségnek.

Fotoamatőrök

legjutányosabban vásárolna: minden

**fényképezési,
kelléket és gépet.**

részletfizetésre is

DEUTSCH

optikusknál Suboticán

Előhívás és másolás olcsón és gyorsan. Sötét
kamra ingyen áll vevőim rendelkezésére!

VÁROSI MOZI

Égész héten

A kémnő

Monumentális lebilincselő katoná-
dráma a nagy háborúból, két részben

A főszerepekben:

Genise Miscario

és

Maria Dalbajčin

I. rész csütörtökig, II. rész vasárnapig

LEVELEZÉS

Tengerszeml Vágytam »Az után kit — szerettem! Nagy bűnöm megbocsát-hatatlan! De a bűnös megbocsát! Ellenben felejteni nem tud! S ha van Isten úgy engem sujt majd, mert legszentebb érzelmeim dob-tam oda prédánaki! Ez a meztelen igazság, minden más,..... Igy végződött életem utolsó epizódja!!! És Bajazzo nevet! 13000

Urileány levelezne intelli-gens urfiuokkal. Leveleket »Szöke-barna« jeligére a kiadóba kérek. 20028

Levelezni komoly uriem-berrel. Leveleket »Csunyak elnyben« jeligére a ki-adóba kérek. 20020

HÁZASSÁG

Huszonkétéves, keresztény érettségizett, gyógyszerési diplomával rendelkező e-gyetlen leányomat férjhez adnám korrekt, jólelkű uri-emberhez, kire nyugodtan rábizhatnám féltett gyer-mekemet. Csak disztíngvált jólelkű, komoly urak teljes című, esetleg fényképes ajánlatát kérem. Leányom hozományja 2,000.000 és ingatlan. Ajánlatokat »Anyát-lan« jeligére a kiadóba ké-rek. 13002

Élettársul keresek 24 éven aluli leányt. — Leveleket »Boldogság« jeligére a ki-adóba kérek. 20031

Házasságot a legjobb csa-ládoknál diszkrétén elinté-zek. Megbizást elfogad. Doktorné Pašičeva ul. 3. I. 20019

Nemzetközi házasságköz-ve-títő iroda minden megbí-zásnak pontosan eleget tesz. »Amor« házasságköz-ve-títő iroda Temesvár, Ro-mánia, Kossuth Lajos ucca 21. 11993

FOGLALKOZÁS

Intelligentes Fräulein mit Jahreszeugnissen suche ich zu meiner neunjährigen Tochter. Dr. Zoltan Székely advokat Subotica. 12991

Fényképezési Nagvításo-kat legszebben, gyorsan, ol-csón készít Vajda fény képnagyító-intézet, Novi-sád. 20080

Suche intelligentes deut-sches Fräulein zu 4 und 2 jährigen Töchterchen. Dr Fürst Novivrbas. 20026

Disznóvágást és hufüstöl-ést vállalak szakszerűen és olcsón. Horváth hentes VI. Madjarska ul. 19, vagy hus-piac 68 számú bódé. 12650

Műköszőrűségéd kereste-tik azonnali belépésre. Mol-nár István műköszőrűs Su-botica, Bene Sudarevičeva ul. 26. 12992

KINO

VEL. KIKINDA
December 31-31

OLYMPIA-KINO

CASANOVA

Főszereplő:
IVAN MOSJUKIN

URANIA-KINO

Északi farkasok

Főszereplő:
WILLIAM DUNCAN

Legtökéletesebb címtáblá-kat Beogradban Lénárd ké-szíti, Grobljanska 38. 20025

Nemokleveles gyógyszerész asszisztensi állást keres Cim a kiadóban. 20032

Jutalékos helyi ügynökök üzletek látogatására kere-sünk. Cim a kiadóban. 12990

Női fodrász azonnali bel-épésre kerestetik. Fizetése havonta 1000 dinár, teljes ellátás és 10% Deli And ás Debejača 13022

Mindenes szakácsnő, aki jól főz felvétetik. Cim a kiadóban. 12944

Utazókat keresünk magas jutalékokra Szlavónia és a Vajdaság részére. Fűszere-seket látogatók előnyben Orient kávéipar Mali Ljpos 12952

Vendéglőt keresek elszá-molásra. Leveleket »Bánati-jeligére a kiadóba kérek. 20018

Banktisztviselő keres uri-családnál kényelmesen bu-torozott szobát. Cim a ki-adóban. 20017

Pikkolónak jó házból való fiut felveszek. Boldog An-tal kávé Sztara Moravica. 20016

Jövedelmező, most alapi-tandó üzlethez tőkeerős társat keresek. Cim a ki-adóban. 20006

Gabonasszakmában jár-tas izr. munkaerő állást ke-res. Cim a kiadóban. 20007

Intelligente Erzieherin sucht Stelle zu Kindern. — Adresse in Administration. 20009

Könyvgyűjti vagy ügyvédi irodába ügyes telekköny-vista azonnali belépésre ajánlkozik. Cim a kiadó-ban. 20010

Keresek Srbobranban mo-dernül berendezett, jól be-vezetett vendéglőmbe lics-no právás üzletvezetőt ja-nuár 1-re. Vendéglő eset-leg bérbé is kiadó. Bálics Sándor, Srbobran. 20012

Megbízható almolnár na-gyobb malomba, vagy fő-molnárnak kisebb malom-ba azonnali belépésre állást keres. Beszél három nyelven. Szives megkeresé-seket kér: Gyetvai könyv-kereskedésbe, Bajmok. 12929

Engler Albert

harisnyakirály

Inventár-Occasiója

Raktáramon lévő összes cikkek, ugymint:

- harisnyák
- paolowerek
- nyakkendők
- D. M. C. áru
- zsebkendők
- ernyők, botok
- cipke, szallag
- reform-nadrágok
- mindennemű bőr-áru
- fonalak minden színben
- férfi és női fehérműek
- férfi, női és gyermekkamasnik
- selyem- és crep de chine sálak
- legolcsóbban kaphatók!

Az Inventálás előtt kötelességgem tartom nagyrebecsült vevőközönségem értesíteni, hogy

január 1-től 9-ig 50%-kal a napi árak alatt árusítok

VÉTEL-ELADÁS

Eladó jókarban lévő 40 HP félstabil gőzgép. Paromlin Potiski Sveti Nikola (Ba-nat). 20023

Sentán új ház. 2 szoba, elő-szobás lakással azonnal el-adó. Bergel Jakab. 12992

Eladó 16 HP Cormick-gyártmányú gyári magán-járó szivógázmotor és egy Hofherr elevátor, esetleg elcserélném 1 Magyar Álla-mi szivógáz garnitúráért megegyezés szerint. Meg-vételre keresek 2½—3 ton-nás teherautót fuvott gum-mikkal. Aman Antal, Te-merin. 13001

Fodrászüzlet, elegáns, jó-menetelű, elköltözés miatt eladó. Érdeklődni lehet Sentán Szent Anna szo-bornál.

Teljesen új íróasztal (diófa-utánzat) 500 dinárért eladó Szegedi, Paje Kujundzica ul. 120. 13002

Sentán a főtéren ház eladó nagy udvarral. Bergel Ja-kab, Senta. 12996

Hulladékért pénzt! Veszünk ócska rezet, fémek, ól-mot, stb. Megyánszki vaskeres-ke-dés, Szubotica. 11851

25. lánó föld szép szállással malidjosi határban, sentai utnál, eladó. Érdeklődni a tulajdonosnál. Szöke tég-lagváros Mali Idjós. 12580

Jókarban lévő Meteor (disz) kátyhát megvétele kere-sünk. Radio Reklam Jugo-sziáviija. T lefon 820. 13021

Magánjárógarnitúra. Hof-herr, 6 HP, olcsón eladó Horváth Ferenc, Bačko Pe-trovoselo. 12945

Jó patkányfogó kutyát ven-nék. Bedó mérnök, Šenoe ul. 19. 12992

Sarokház, 624 □' állomás mellett, vállalathoz, gaz-dálkodáshoz eladó. Zem-ko Antal, Bačka Topola. 20015

Bélyeggyűjtemény, értékes, kedvező áron eladó. Cim a kiadóban. 20019

Minden háztartásban szük-séges cikk (szabadalom) el-adásával foglalkozók írja-nak Braća Leipnik Suboti-ca címre. 12931

Alkalmi vétel. Eladó rész-lefizetésre 200 holdnál na-gyobb elsőrendű föld, ame-lyiken fiatal erdő van. Bö-vebbet: Kramerné ügynök-ségi irodájában. Osijek I. Óvakodjék a nem hivatásos ügynököktől. 12866

Eladó vendéglők házzal és ház nélkül. Osijeken és a vidéken. Bővebbet: Özv. Kramerné ügynökségi iro-dájában, Osijek I. Óva-kodjék a nem hivatásos ügynököktől. 12867

Előnyomda, sablongép kész mintákkal eladó. Vnenk Emma, Stari Bečej, Čarno-jević ul. 16. 20008

Új tálilakabát szőrmével, zongora olcsón eladó. Ba-log Lina, Subotica. 20011

80 hektó keletibai rizling és kövidinka bor eladó. Pro-kes, Vilsonova 43. 12921

Lakóház a város központ-jában 100.000 dinárért el-adó. Felvilágosítást nyújt dr. Wilhelm Jenő ügyvéd irodája, Subotica. 12933

Mindenféle házbutor el-költözés miatt eladó. Kva-ternikova 27. 12887

KÜLÖNFÉLE

Utódaink jövője ami egész-ségünkétől függ. Kerülje a koffeintartalmu kávét, mert a koffein mérég. Igyék csak koffeinmentes, ártalmatlan

HAG-KÁVÉT

Kiadó azonnal két szoba butor nélkül estleg irodá-nak. Cim a kiadóban. 20035

Biztos jövőjű falusi üzlet lakással bérbeadó. Cim a kiadóban. 20024

Süket? Nem hall jól? Le-velezőlapra bemutatom vi-lághírű csodakészülékemet. Engler Károly Szubotica, Tolstojeva ul. 15. 20014

Beltéren, különbejáratu bu-torozott szoba, magánvos uriembernek azonnal ki-adó. Bővebbet: Interreklam d. d., Subotica, Vojnovičeva ulica 7. 12920

Kiadó két egyszobás lakás konyhával. Azonnal beköl-tözhető, havi 200 dinárért. Bővebbet »Amerika« fő-posta mellett. 13020

A Francia Klub december 25-iki teadélutánján téve-désből elcseréltek a ruha-tárban 1 pár női hócipót. Kéretik az illető, hogy a hócipót a ruhatárba küldje vissza, hol a sajátját meg-kapja. 12895

Novisadon 2—3 szobás la-kást keresek a központhan Horváth, Sombor, Rökus ucca 31. 20033

Téjgazdasági gépek! Alfa-Separator. Szeles Sándor Szombor. 20029

Osodák osodája! Öt perc alatt Párisba érhet, de csak Szilveszter estéjén, ahol a turós-fánkban 20 koronás aranyat nyerhet. Gyerünk komám! Tudod hol van? A gyümölcs piacon a Kis Pá-risban. 12984

Üzlethelyiség berendezé-sel azonnal kiadó. Štross-mayerova ul. 22. 20022

Vitamin-pótkávét kérjen minden üzletben. Vitamin pótkávé megóvja egészségét 20021

Ha Pompadur szépségét akarja elérni, úgy csak a törvényileg védett egyedüli ártalmatlan kenőcsöt »Ma-dame Pompadur«-t hasz-nálja. Kapható a feltaláló-jánál Pappnénál (Paje Ku-jundzić ul. 3.) ki intézeté-ben a legmodernebbül be-rendevezve biztos eredmén-yvel arc- és bőrápolást vé-gez. 12477

Különbejáratu szoba magá-nos ur részére január 1-re kiadó. Cim: Sokolska uli-ca 11. 12886

Beltéren különbejáratu bu-torozott szoba kiadó. Buf-fet, huspiac. 20003

Különbejáratu utcai és ud-vari szoba kiadó. Somogyi Karadžičeva 7. 20005

Ház azonnal kiadó. Érdek-lődni Horváth Balázsnál VI. Petrogradska 31. 12918

Butorozott szoba két sze-mély részére kiadó. VIII. Boška Vujića ul. 14. 4. a tó 12919

Főtéren 2 szoba, üresen azonnal kiadó. Irodának is alkalmas. Nagy Dezsóné. Hitelbank, II. em. balva. 12951

Legsz-bb pénztárcák és retikulók karácsonyi és uj-évi ajándéku olcsón kap-katók Andrássy és Fazekasnál, Csirkepiac